

CRPM CPMR

CONFERENCE DES REGIONS PERIPHERIQUES MARITIMES D'EUROPE
CONFERENCE OF PERIPHERAL MARITIME REGIONS OF EUROPE

6, rue Saint-Martin 35700 RENNES - F
Tel. : + 33 (0)2 99 35 40 50 - Fax : + 33 (0)2 99 35 09 19
e.mail : secretariat@crpm.org - web : www.crpm.org

36^η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ CRPM 1/3 Οκτωβρίου 2008- Μπαγιόν (Ακίταιν, Γαλλία)

Οι Παράκτιες Μη Κεντρικές Περιφέρειες, η λίστα των οποίων ακολουθεί κάτωθι, συγκεντρώθηκαν στην Μπαγιόν (Ακίταιν, Γαλλία) στις 1/3 Οκτωβρίου 2008, στο πλαίσιο της διεξαγωγής της 36^{ης} Γενικής Συνέλευσης της CRPM

ABERDEEN CITY (UK), ABERDEENSHIRE (UK), AÇORES (PT), ALENTEJO (PT), ANDALUCIA (ES), ANGUS (UK), AQUITAINE (FR), ARAGON (ES), ARGYLL & BUTE (UK), ASTURIAS (ES), ΑΤΤΙΚΗ (GR), BALEARES (ES), BASSE-NORMANDIE (FR), BLEKINGE (SE), BORDER (DONEGAL, IE), BORNHOLM (DK), BREMEN*(DE), BRETAGNE (FR), BUSKERUD (NO), CALABRIA (IT), CAMPANIA (IT), ÇANAKKALE (TR), CANARIAS (ES), CANTABRIA (ES), CASTILLA Y LEON (ES), CATALUNYA (ES), COMUNITAT VALENCIANA (ES), CORNWALL (UK), CORSE (FR), DEVON (UK), EAST MIDLANDS REGIONAL ASSEMBLY (UK), EAST OF ENGLAND REGIONAL ASSEMBLY (UK), FAMAGUSTA (CY), FIFE (UK), FRIULI-VENEZIA-GIULIA (IT), GAVLEBORG (SE), GOTLAND (SE), GOZO (MT), HALLAND (SE), HAMPSHIRE (UK), HAUTE-NORMANDIE (FR), HIGHLAND (UK), HIIUMAA & SAAREMAA (EE), HORDALAND (NO), IDA-VIRUMAA (EE), IONIA NISIA (GR), ISLE OF MAN (BRITISH ISLES), ITÄ-UUSIMAA (FI), KENTRIKI MAKEDONIA (GR), KLAIPEDA (LT), KYMENLAAKSO (FI), LA REUNION (FR), LANGUEDOC-ROUSSILLON (FR), LARNACA (CY), LISBOA E VALE DO TEJO (PT), MADEIRA (PT), MARTINIQUE (FR), MECKLENBURG-VORPOMMERN (DE), MIDI-PYRENEES (FR), MIDTJYLLAND (DK), MØRE OG ROMSDAL (NO), MURCIA (ES), NAVARRA (ES), NOORD-HOLLAND (NL), NOORD-NEDERLAND (NL), NORDJYLLAND (DK), NORDLAND (NO), NORD-PAS DE CALAIS (FR), NORRBOTTEN (SE), NORTE (PT), NOTIO AIGAIO (GR), ODESSA (UA), ORKNEY (UK), ØSTFOLD (NO), OSTROBOTHNIA (FI), OULU REGION (FI), PÄIJÄT-HÄME (FI), PAIS VASCO (ES), PÄRNUMAA (EE), PAYS DE LA LOIRE (FR), PELOPONNISOS (GR), PICARDIE (FR), PODLASKIE (PL), POITOU-CHARENTES (FR), PRIMORSKO-GORANSKA (HR), PROVENCE-ALPES-COTE D'AZUR (FR), PUGLIA (IT), RIGA (LV), ROGALAND (NO), SARDEGNA (IT), SCHLESWIG-HOLSTEIN (DE), SHETLAND (UK), SICILIA (IT), SKÅNE (SE), SOGN OG FJORDANE (NO), SOMERSET (UK), SOUSSE (TN), SOUTH OF SCOTLAND ALLIANCE (UK), SOUTH-WEST FINLAND (FI), STOCKHOLM (SE), TEKIRGAG (TR), TELEMAR (NO), TOSCANA (IT), TROMS (NO), TUKUMS (LV), TULCEA (RO), UUSIMAA (FI), VÄSTERBOTTEN (SE), VÄSTERNORRLAND (SE), VÄSTRA GÄTALAND (SE), VEST-AGDER (NO), VESTFOLD (NO), VILNIUS*(LT), WALES (UK), WESTERN ISLES (UK).

^(*) Παρατηρητής

Οι παρούσες στην Γενική Συνέλευση Περιφέρειες επιθυμούν να ευχαριστήσουν την Περιφέρεια της Ακίταιν καθώς και τον Πρόεδρό της, κ. Alain Rousset, για την φιλοξενία και την υποδοχή που τους αποδόθηκε

Ο Πρόεδρος Martini εκφράζει τις ευχαριστίες του στο σύνολο των συμμετεχόντων εκπροσώπων των περιφερειακών αρχών και ευρωπαϊκών οργανισμών που έλαβαν μέρος στις εργασίες της Διάσκεψης. Επιθυμεί επίσης να ευχαριστήσει την γαλλική Κυβέρνηση -Παρούσα Προεδρία της Ένωσης- για την συμμετοχή της στην Γενική Συνέλευση.

Στο όνομα των 159 μελών της, η Διάσκεψη των Παράκτιων Μη Κεντρικών Περιφερειών της Ευρώπης, η οποία πραγματοποίησε στην Μπαγιόν την 36^η ετήσια Γενική Συνέλευσή της, υιοθέτησε την Τελική Διακήρυξη και τα Ψηφίσματα που ακολουθούν :

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ	
I. ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ	σελ. 3
II. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ:	
II.1 ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ - ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΙΣ ΖΩΝΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ (Σχέδιο ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)	σελ. 12
II.2 Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ (Σχέδιο ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)	σελ. 15
II.3 ΑΠΟΡΡΙΨΕΙΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ : ΜΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΗ ΜΕ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΛΙΕΙΑ (Σχέδιο ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)	σελ. 19
II.4 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ TN-RIS (Σχέδιο ψηφίσματος υποβληθέν από την Επιτροπή Βαλτικής Θάλασσας)	σελ. 21
II.5 ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟΥΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥΣ ΝΑΥΛΟΥΣ (Σχέδιο ψηφίσματος της CRPM παρουσιαζόμενο από το Fife Council)	σελ. 22
II.6 Ο ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από την Ομάδα Εργασίας «Τουρισμού» της CRPM) Παράρτημα : Διακήρυξη για την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού στις Παράκτιες Ευρωπαϊκές Περιφέρειες	σελ. 23

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

1. Οι Ευρωπαίοι περιφερειακοί υπεύθυνοι έχουν να καθοδηγήσουν αναπτυξιακές στρατηγικές ικανές να εξασφαλίσουν το μέλλον και την ευημερία των συμπολιτών τους σε μια συγκυρία που χαρακτηρίζεται από ποικίλα ερωτήματα.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

2. Η αποτυχία των διαπραγματεύσεων που έγιναν στη Γενεύη με σκοπό να πετύχει ο κύκλος συζητήσεων που εγκαινιάστηκε στην Ντόχα, δημιουργεί μεγάλη ανασφάλεια αναφορικά με το μέλλον ορισμένων ζητημάτων-κλειδιά για τις Περιφέρειές μας, ιδίως στον γεωργικό τομέα, όπως και των κανόνων λειτουργίας του ανταγωνισμού στους οποίους υπάγονται οι επιχειρήσεις των Περιφερειών μας καθώς και οι συνεργασίες τους με τις οικονομίες των υπόλοιπων ηπείρων.

3. Η αύξηση των τιμών των πρώτων υλών –ειδικότερα του πετρελαίου και των τροφίμων- οδηγεί, χωρίς καμιά αμφιβολία, σε μία επανεξέταση και μία υποχρεωτική προσαρμογή ορισμένων θεμελιωδών στοιχείων που χαρακτήριζαν το αναπτυξιακό μοντέλο των οικονομιών και των θέσεων εργασίας μας.

4. Η άμεση αναγκαιότητα αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών αναμένεται επίσης να τροποποιήσει ριζικά τις αναπτυξιακές μας μεθόδους χωρίς να υπάρχει σήμερα η δυνατότητα εκτίμησης του συνόλου των συνεπειών τους, συμπεριλαμβανομένων και αυτών στα εδάφη.

5. Τέλος, η εξέλιξη της ευρωπαϊκής δημογραφίας, και οι μεταναστευτικές πιέσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ήπειρος, αναμένεται να επηρεάσουν την οργάνωση της συλλογική ζωής μας.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6. Η CRPM εξέφρασε τα συγχαρητήριά της στους 27 Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων με την ευκαιρία της υπογραφής της Συνθήκης της Λισσαβόνας. Στη συνθήκη αυτή διατηρήθηκαν τα πιο ενδεικτικά σημεία προόδου που επιτεύχθηκαν κατά τις εργασίες της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης για το Μέλλον της Ευρώπης σε ό,τι αφορά μία αυξημένη αναγνώριση του ρόλου που διαδραματίζουν οι ενδοκρατικές δημόσιες αρχές στη ζωή της Ένωσης αφενός, και αφετέρου σε ό,τι αφορά την ένταξη της αρχής της εδαφικής συνοχής. Ήδη την παρούσα στιγμή 24 από τα 27 Κράτη μέλη έχουν επικυρώσει τη Συνθήκη. Η CRPM επιθυμεί σθεναρά την εξεύρεση λύσης σε σύντομο χρονικό διάστημα, έπειτα κι από το αποτέλεσμα του ιρλανδικού δημοψηφίσματος, προκειμένου αυτή η Συνθήκη να τεθεί σε ισχύ ήδη από το 2009.

7. Τα «όχι» των Γάλλων, των Ολλανδών και των Ιρλανδών στο δημοψήφισμα απαιτούν απαντήσεις. Εκφράζουν τα ερωτήματα και τις ανησυχίες που έχει μια μεγάλη μερίδα συμπολιτών μας. Μόνο μία Ένωση που θα προωθεί τις αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας, στις οποίες οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν να διαδραματίσουν μείζονα ρόλο, είναι ικανή να αντιστρέψει αυτή την έλλειψη ενδιαφέροντος.

8. Η διαδικασία επικύρωσης της Συνθήκης, καθώς και οι προοπτικές ανανέωσης της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2009 έθεσαν στο περιθώριο τα σχέδια για την έναρξη συνομιλιών αναφορικά με τις σημαντικότερες πολιτικές της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία (μεταξύ των οποίων βρισκόταν και η περιφερειακή πολιτική) αλλά και τη διάρθρωση και το επίπεδο του προϋπολογισμού της Ένωσης μελλοντικά. Ως εκ τούτου, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την διαμόρφωση των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών της περιόδου 2014-2020 θα βρεθεί υποχρεωτικά συμπιεσμένη από το 2010 κι έπειτα. Το γεγονός αυτό δεν μπορεί παρά να λυπεί ιδιαίτερα την CRPM. Τα θεσμικά όργανα και οι πολίτες έχουν ανάγκη από ξεκάθαρες φιλοδοξίες προκειμένου να συνεισφέρουν ενεργά στη συνέχιση του ευρωπαϊκού σχεδίου. Μια ενδεχόμενη απουσία τους θα είναι ιδιαίτερα αισθητή και ζημιογόνα κατά τις επόμενες εκλογές του Κοινοβουλίου.

9. Η CRPM εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά με τη συνέχιση και την έναρξη διαπραγματεύσεων για την ένταξη καινούργιων Κρατών, ειδικότερα αυτών της πρώην Γιουγκοσλαβίας, προκειμένου να συνεχιστεί η προσπάθεια επανενοποίησης ολόκληρης της ηπείρου.

10. Η Γενική Συνέλευση της CRPM στηρίζει το σχέδιο Ευρωπαϊκού Καταστατικού περιφερειακής δημοκρατίας που υιοθετήθηκε τον περασμένο Μάιο από την Διάσκεψη τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ευρώπης.

11. Χαίρετιζει την δημιουργία της Ευρωζώνης της Μαύρης Θάλασσας την περασμένη εβδομάδα στην Βάρνα (Βουλγαρία) και ενθαρρύνει την ανάπτυξή της σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή Βαλκανίων Μαύρης Θάλασσας της CRPM.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ 2010

12. Τα προαναφερθέντα στοιχεία του παγκόσμιου και ευρωπαϊκού πλαισίου οδήγησαν τη Διάσκεψη στην ενίσχυση των εργασιών που έχει αναπτύξει ούτως ώστε να ακούγεται η φωνή των Περιφερειών μελών της, όταν θα αρχίσουν, στα τέλη του 2009, οι διαπραγματεύσεις γύρω από τις πολιτικές της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία και η μεταφορά τους στις αντίστοιχες νομικές και χρηματοδοτικές πράξεις. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται αναλύσεις και καταρτίζονται προτάσεις αναφορικά με όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές, ενώ κάποιες φορές αναπτύσσονται ορισμένες παγκόσμιες ενέργειες, οι οποίες είναι ικανές να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα εδάφη των Περιφερειών μελών μας. Μία συγκεφαλαίωση των προσεγγίσεων αυτών θα πραγματοποιηθεί κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση του Γκέτεμποργκ στις 1 και 2 Οκτωβρίου 2009, ενόψει της επερχόμενης παρουσίασής τους στην εξαμηνιαία Σουηδική Προεδρία, στη νέα ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο νέο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τη συμμετοχή της CRPM στις συζητήσεις των επόμενων ετών.

Η Γενική Συνέλευση εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες της στις Περιφέρειες που συμμετείχαν ενεργά στην ανάπτυξη των εργασιών αυτών, και ιδιαίτερα σε αυτές που εξασφάλισαν το συντονισμό τους. Υιοθετεί τα συμπεράσματα που εξάχθηκαν από τα κείμενα των φακέλων που εξετάστηκαν και επικυρώθηκαν από το Πολιτικό Γραφείο και καλεί τις ομάδες εργασίας να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις πρωτοβουλίες τους ως τον Οκτώβριο του 2009.

Οι καινοτομίες στην υπηρεσία της ανταγωνιστικότητας

13. Η ομάδα TN-RIS (Towards New Regional innovation Systems), καθοδηγούμενη από την Περιφέρεια της Στοκχόλμης, παρουσίασε τα συμπεράσματα ενός έτους εργασίας της, κατά τη διάρκεια της παρούσας Γενικής Συνέλευσης. Συμπεριλαμβάνοντας τις Περιφέρειες της Χώρας των Βάσκων, της Εμίλια-Ρομάνια, του Highlands και Islands, της Λισσαβόνας Κοιλιάδας του Τάγου, της Βρετανίας, του Usimaa και της Τοσκάνης, et de la Toscane, πραγματοποίησε μία διάγνωση σε βάθος αναφορικά με τους σημερινούς όρους συμμετοχής των Περιφερειών στις απαραίτητες δυνατότητες καινοτομιών που διαθέτει η Ένωση μέσα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, και ετοιμάζει ορισμένες προτάσεις με στόχο την αύξηση της εμπλοκής και της αποτελεσματικότητας τους. Η Γενική Συνέλευση λαμβάνει υπόψη τη διάγνωση αυτή και ζητά :

- οι εργασίες αυτές να συνεχιστούν εμπλέκοντας σε αυτές όσες Γεωγραφικές Επιτροπές το επιθυμήσουν ;
- να θεσπιστεί ένας διάλογος μεταξύ CRPM και Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να δοθεί συνέχεια στις αναλύσεις και προτάσεις που διατυπώθηκαν. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει ειδικότερα υπό την μορφή ενός σεμιναρίου εργασίας του συνόλου των Περιφερειών μας με τους Επιτρόπους και τις σχετιζόμενες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά τη διάρκεια του 2009.

Το πλεονέκτημα της θάλασσας

14. Η CRPM είχε την ευκαιρία να απευθύνει εγκάρδιο χαιρετισμό σε όλους τους φορείς που συντέλεσαν στη γέννηση, κατά τη διάρκεια της Συνόδου Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Δεκεμβρίου 2007, μίας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής ναυτιλιακής πολιτικής. Για τη Διάσκεψη και τις Περιφέρειες μέλη μας, το γεγονός αυτό αποτελεί μία σημαντικότερη πρόοδο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Οι ευκαιρίες για απόδοση συγχαρητηρίων στους οργανισμούς της Ένωσης για τις φιλόδοξες πρωτοβουλίες τους είναι συνήθως σπάνιες. Οι ευχαριστίες μας απευθύνονται ειδικότερα :

- στον Επίτροπο Joe Borg και στην Task Force Ναυτιλιακών Υποθέσεων η οποία τον συνόδευσε κατά τη διάρκεια των τριών προπαρασκευαστικών ετών, υπό την καθοδήγηση του κ. John Richardson ;
- στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. José Manuel Durão Barroso, χάρη στον οποίο κατέστη δυνατό το σχέδιο, να αποτελέσει έργο συνολικό του Σώματος των Επιτρόπων και των υπηρεσιών τους, και όχι ενός μονάχα από αυτούς. Προκειμένου να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, ήταν απαραίτητο η πολιτική βούληση να υπερνικήσει ορισμένα γραφειοκρατικά εμπόδια ;
- στην πορτογαλική Κυβέρνηση που διέθεσε μεγάλο μέρος της ενεργητικότητας της εξαμηνιαίας Προεδρίας της, προκειμένου να έχει ευτυχή κατάληξη ο φάκελος αυτός.

15. Πολλά ωστόσο μένουν να γίνουν ακόμη. Η πρακτική εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης ναυτιλιακής πολιτικής έχει ανάγκη από μία ορατότητα πιο μακροπρόθεσμη από το σημερινό σχέδιο δράσης που έχει εκπονηθεί για τα έτη 2008 και 2009. Πέρα από αυτό, δεν πρέπει να αρκεστεί αφενός σε μία απλή ενθάρρυνση της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών μελών και, αφετέρου, στην κινητοποίηση των μεμονωμένων εθνικών φορέων. Η αποτελεσματικότητα μίας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής ναυτιλιακής πολιτικής δεν εξαρτάται τόσο από την μέθοδο του ανοιχτού διακυβερνητικού συντονισμού –τα όρια του οποίου μπορούμε να υπολογίσουμε σε άλλους τομείς- , όσο από την ύπαρξη ενός πραγματικού πλαισίου διακυβέρνησης πολλαπλών επιπέδων, στις κατάλληλες γεωγραφικές κλίμακες.

16. Από αυτή τη σκοπιά, η Διάσκεψη εκφράζει τη διαθεσιμότητα των Γεωγραφικών Επιτροπών αλλά και της ίδιας, προκειμένου να οικοδομηθεί ένας μόνιμος διάλογος με τις υπηρεσίες της ΓΔ Mare, την επιλογή της οποίας για μία εσωτερική οργάνωση ανά θαλάσσια λεκάνη χαιρετίζει.

17. Προκειμένου να στηρίξει τη συνέχιση μίας ελπιδοφόρας πολιτικής, η CRPM κατάρτισε μία ομάδα παρακολούθησης και διαμόρφωσης προτάσεων με την ονομασία «Aquamarina», την προεδρία της οποίας ανέλαβε ο Jean-Yves Le Drian, Πρόεδρος της Περιφέρειας της Βρετανίας. Η ιδιαίτερα έντονη συμμετοχή των Περιφερειών μελών αποδεικνύει την διαρκή κινητοποίηση της Διάσκεψης και τη βούλησή της να συνεχίσει να είναι το ίδιο στενά συνδεδεμένη με τους νέους στόχους σύμφωνα με τους όρους που θέσπισαν η Επιτροπή και οι διαδοχικές εξαμηνιαίες Προεδρίες (Γερμανίας και Πορτογαλίας) κατά τη φάση του σχεδιασμού. Η Γενική Συνέλευση δεν μπορεί παρά να εκφράσει την απογοήτευσή της αναφορικά με το γεγονός ότι η CRPM δεν έχει ληφθεί υπόψη από την εξαμηνιαία γαλλική Προεδρία στους διάφορους υπουργικούς σχηματισμούς ναυτιλιακής πολιτικής. Αυτό αποτελεί μία πραγματική οπισθοδρόμηση σε σχέση με τις πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί εδώ και μία διετία και δεν αποτελεί ενθαρρυντικό στοιχείο για την υγιή κινητοποίηση του συνόλου των εμπλεκόμενων φορέων.

18. Προκειμένου να υπογραμμίσει τη σημασία της θαλάσσιας διάστασης της Ένωσης, η Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν την καθιέρωση ενός ετήσιου εορτασμού μίας «Ημέρας Ναυτιλίας», στις 20 Μαΐου. Η CRPM συμμετείχε ενεργά στην πρώτη έκδοση του γεγονότος αυτού, κινητοποιώντας τις Περιφέρειες μέλη της και στηρίζοντας την οργάνωση «Sail for Europe», η οποία έχει ως σύμβολο το ιστιοφόρο «Συνθήκη της Ρώμης», ο στόχος της οποίας είναι να προωθηθεί το ευρωπαϊκό ιδεώδες στις παράκτιες ευρωπαϊκές Περιφέρειες. Η CRPM και στηρίζει την υποψηφιότητα του Länd της Βρέμης για τη φιλοξενία της «Ημέρας Ναυτιλίας» του 2010.

Οι θαλάσσιες μεταφορές

19. Η ατζέντα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πιστοποιεί την ύπαρξη μίας ενιαίας βούλησης για την αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων που επιβραδύνουν την προώθηση των θαλάσσιων μεταφορών. Η CRPM εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά και δηλώνει τη διαρκή διαθεσιμότητά της για την ανάπτυξη διαλόγου με την ΓΔ Μεταφορών. Εκφράζει τις ευχαριστίες της στον Επίτροπο Jacques Barrot για τη διαθεσιμότητα και τη βούληση ακρόασης που επέδειξε. Συγχαίρει τον Επίτροπο Tajani για τον διορισμό του και εύχεται η συνεργασία αυτή να συνεχιστεί και με τον ίδιο.

Μέσα στους επόμενους μήνες η ομάδα «Aquamarina» θα κληθεί να εξετάσει ιδιαίτερα τις ακόλουθες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και να τις μεταφέρει στο Πολιτικό Γραφείο :

- Την Ανακοίνωση της Επιτροπής για μία παγκόσμια στρατηγική θαλάσσιων μεταφορών 2008-2018 (Οκτώβριος 2008) ;
- Τις προτάσεις δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού θαλάσσιου χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα (Οκτώβριος 2008) ;
- Τον κοινωνικό διάλογο στα λιμάνια (τέλη 2008) ;
- Την επανεξέταση της θαλάσσιας διάστασης των RTE-T (Πράσινη Βίβλος το 2009, Προσανατολισμοί το 2010).

Πέραν αυτών, η CRPM θα κληθεί επίσης να εξετάσει, το ερχόμενο φθινόπωρο, το πόρισμα που θα καταθέσει ο ευρωπαϊκός συντονιστής κ. Luis Valente de Oliveira, με θέμα την υλοποίηση των αυτοκινητόδρομων της θάλασσας, και με την ευκαιρία αυτή εκφράζει τις ευχαριστίες της προς το πρόσωπό του για το πνεύμα συνεργασίας που επέδειξε καθ' όλη τη διάρκεια της αποστολής του.

Η ασφάλεια στη θάλασσα

20. Η Γενική Συνέλευση διαπιστώνει με ιδιαίτερη ικανοποίηση τη στήριξη από πλευράς Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με το Τρίτο πακέτο μέτρων για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και πιέζει το Συμβούλιο να συμμεριστεί τις επιλογές που απορρέουν απ' το

πακέτο μέτρων αυτό στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης. Επίσης, προτρέπει το Κοινοβούλιο να διατηρήσει το απαιτούμενο επίπεδο που κρίνεται αναγκαίο για την ασφάλεια των θαλασσών.

21. Με την ευκαιρία της τροποποίησης του Κανονισμού που διέπει τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφάλειας της Ναυσιπλοΐας, η ομάδα « Aquamarina » της CRPM εξέφρασε ενώπιον του Επιτρόπου Barrot την επιθυμία της για διαρκή συμμετοχή των παράκτιων Περιφερειών, οι οποίες εκπροσωπούνται από την CRPM, σε αυτόν. Η Γενική Συνέλευση δεν μπορεί παρά να εκφράσει την έκπληξη της αναφορικά με την επιστολή μη αποδοχής της που έλαβε από τον Επίτροπο Tajani. Ανανεώνει το αίτημά της ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου και εκτιμά πως η άρνηση αυτή έρχεται σε αντίφαση με την ενεργή και ενιαία συνεισφορά των Περιφερειών -σε όλα τα επίπεδα- με την ευκαιρία των πρόσφατων θαλάσσιων ατυχημάτων του Erika και του Prestige.

Οι μεταφορές

22. Η Γενική Συνέλευση δίνει εντολή στο Πολιτικό γραφείο, την Γενική Γραμματεία και τις Γεωγραφικές Επιτροπές, προκειμένου να ετοιμάσουν τις δυνατότητες συμμετοχής της CRPM στη διαμόρφωση της επανεξέτασης των Δευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (RTE-T) με βάση το Τεχνικό Υπόμνημα της Γενικής Γραμματείας που εξετάστηκε από το Πολιτικό Γραφείο στις 27 Ιουνίου στη Ρόδο.

Η αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου

23. Την 1^η Οκτωβρίου, στη Μπαγιόν, η ομάδα θα ολοκληρώσει ένα στάδιο ανταλλαγών και μετάδοσης ορθών πρακτικών γύρω από τέσσερα ζητήματα :

- την συσσώρευση του ανθρώπινου κεφαλαίου (Ακιταίν) ;
- την κοινωνική ένταξη των μεταναστών (Στοκχόλμη) ;
- την ευελιξία των πολιτικών απασχόλησης (Αστούριας) ;
- τις ενεργές πολιτικές απασχόλησης (Τοσκάνη) ;

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Γενική Συνέλευση δίνει εντολή στην ομάδα εργασίας για την εξαγωγή των προτάσεων εκείνων που θα μπορούν να αποτελέσουν τη βάση του διαλόγου μεταξύ της CRPM και των Γενικών Διευθύνσεων Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Πολιτισμού et les Directions Générales de l'Emploi, κατά τη διάρκεια του 2009, με στόχο τη μεγιστοποίηση τόσο της αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων, όσο και της συμμετοχής των Περιφερειών στις διαστάσεις αυτές της ευρωπαϊκής δράσης.

Μετανάστευση

24. Πέραν αυτών, η Γενική Συνέλευση δέχεται την πρόταση δημιουργίας μιας ομάδας εργασίας με θέμα την ένταξη των μεταναστών, της οποίας την καθοδήγηση θα αναλάβει η Περιφέρεια του Skåne, η οποία βρίσκεται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της ομάδας Ανθρώπινων Πόρων, Απασχόλησης και Κατάρτισης, σύμφωνα με την υφιστάμενη συγγραφική υποχρέωση.

Ενέργεια - Κλίμα

25. Η Γενική Συνέλευση υιοθετεί την Γνωμοδότηση που εξέδωσε το Πολιτικό Γραφείο αναφορικά με τις εργασίες της καθοδηγούμενης από την Ναβάρρα ομάδας «Ενέργειας», με θέμα το «Πακέτο Ενέργειας-Κλίματος» που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το οποίο θα κατατεθεί από την εξαμηνιαία γαλλική Προεδρία στην Διάσκεψη των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Δεκεμβρίου 2008. Εκφράζει την απογοήτευσή της σχετικά με την ανεπαρκή εμπλοκή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στην διαμόρφωση του πακέτου αυτού. Ένας σημαντικός αριθμός από τα μέτρα που θα προκύψουν προς κατάρτιση υπάγονται σε αυτά τα επίπεδα δημοσίων αρχών. Σε αυτήν την περίπτωση επίσης, μόνο το πλαίσιο μίας διακυβέρνησης πολλαπλών επιπέδων θα είναι ικανό να διαθέσει τις απαραίτητες βάσεις για την επίτευξη των προσδοκώμενων στόχων.

26. Η Διάσκεψη καλεί την ομάδα εργασίας να συνεχίσει να διατυπώνει φιλόδοξες προτάσεις για την ανάπτυξη βιώσιμων περιφερειακών ενεργειακών πολιτικών. Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει ειδικότερα να στηρίζουν τη Γνωμοδότηση που θα εκδώσει το Πολιτικό Γραφείο κατά τη δημοσίευση της Λευκής Βίβλου για την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (φθινόπωρο 2008).

27. Η CRPM δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις παγκόσμιες διακυβερνητικές διαπραγματεύσεις που εγκαινιάστηκαν προκειμένου να επιτευχθεί μία συμφωνία, η οποία θα διαδεχθεί εκείνη του Κιότο, υπέρ της καταπολέμησης των συνεπειών των κλιματικών αλλαγών. Η τελική Διάσκεψη έχει οριστεί να γίνει στην Κοπεγχάγη το δεύτερο εξάμηνο του 2009. Οι Περιφέρειες μέλη μας έχουν κάθε λόγο να ανησυχούν για την

ενδεχόμενη απουσία ή υποβάθμιση σε σημαντικό βαθμό της εδαφικής διάστασης ενός σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση των κλιματικών αλλαγών, ακόμη κι αν είναι γνωστό ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι αυτές που βρίσκονται συνήθως στην πρώτη γραμμή σε ό,τι αφορά τα απαιτούμενα μέτρα πρόληψης και προσαρμογής.

Πέραν αυτού, η CRPM δηλώνει την αμέριστη στήριξή της στην Διάσκεψη κορυφής των παγκόσμιων Περιφερειών για την αειφόρο ανάπτυξη, με θέμα τις κλιματικές αλλαγές, η οποία θα διεξαχθεί στις 29 και 30 Οκτωβρίου 2008 στο Saint-Malo της Γαλλίας, και διοργανώνεται από το Network of Regional Governments for Sustainable Development (NRG4SD), κατόπιν πρόσκλησης της Περιφέρειας της Βρετανίας. Η CRPM προσδοκά δύο τύπους αποτελεσμάτων :

- Παρουσίαση προτάσεων από τις Περιφέρειες με στόχο την ένταξη μίας εδαφικής διάστασης στις τρέχουσες διαπραγματεύσεις. Οι Πρόεδροι των Περιφερειών θα μπορούν να επικαλεστούν αυτές τις προτάσεις ενώπιον των Κρατών τους που εμπλέκονται στις διαπραγματεύσεις αυτές. Δίχως αμφιβολία, η επίτευξη μίας τέτοιου είδους αναγνώρισης θα απαιτήσει μία ισχυρότατη πολιτική κινητοποίηση από πλευράς της CRPM, της Επιτροπής Περιφερειών, και των υπόλοιπων οργανώσεων Περιφερειών και πόλεων της Ευρώπης και των άλλων ηπειρών ;
- Προώθηση ενός φιλόδοξου πιλοτικού προγράμματος καταπολέμησης των συνεπειών των κλιματικών αλλαγών μεταξύ Περιφερειών του νότιου και του βόρειου τμήματος του πλανήτη, με τη στήριξη των Οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η γεωργία

28. Η Γενική Συνέλευση λαμβάνει γνώση της Γνωμοδότησης που εξέδωσε το Πολιτικό Γραφείο αναφορικά με «την συνεισφορά της CRPM στην μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)». Η Γνωμοδότηση αυτή θα αποτελέσει τη βάση της ημερίδας διαλόγου που θα διεξαχθεί στις 23 Οκτωβρίου 2008 στη Ναντ της Γαλλίας, μαζί με την Επιτροπή Περιφερειών, μεταξύ των Περιφερειών μελών μας, της Επιτρόπου Fischer Boel, του Υπουργού της Γαλλικής κυβέρνησης και εν ενεργεία Προέδρου του Συμβουλίου Γεωργίας, κ. Michel Barnier, και των εκπροσώπων των γεωργικών επαγγελματιών. Η ημέρα αυτή θα αποτελέσει το σημείο εκκίνησης για την συνέχιση των προσπαθειών της ομάδας εργασίας για διαμόρφωση αναλύσεων και προτάσεων σε βάθος ενόψει της Γενικής Συνέλευσης του Γκέτεμποργκ. Η Διάσκεψη εκφράζει την ικανοποίησή της αναφορικά με το γεγονός ότι, για πρώτη φορά, οι Περιφέρειες αναγνωρίζονται ως επίσημοι συνομιλητές στις συζητήσεις με θέμα την ευρωπαϊκή γεωργία.

29. Χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν συνεχίζουν να υπερασπίζονται το μέλλον της ευρωπαϊκής γεωργίας, οι Περιφέρειες μέλη μας δεν μπορούν ωστόσο να παραμείνουν απαθείς και ασυγκίνητες μπροστά στις εξεγέρσεις πείνας που σημάδεψαν το πρώτο εξάμηνο του 2008, έστω και εξαιτίας των επιπτώσεων τους στα μεταναστευτικά κύματα. Επίσης, η CRPM καλείται να απαντήσει θετικά στο αίτημα του FAO για μία συνδρομή όσων Περιφερειών μελών μας το επιθυμούν στην ανάπτυξη των καλλιεργειών εδωδιμων φυτών σε ορισμένες από τις Περιφέρειες εταίρους άλλων ηπειρών, ιδίως στην υποσαχάραια Αφρική και την Καραϊβική. Ένας μηχανισμός εργασίας θα καταρτιστεί, σε σύνδεση με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και με τις Περιφέρειες των άλλων ηπειρών με τη βοήθεια του FOGAR.

Ο τουρισμός

30. Η Γενική Συνέλευση εκφράζει την ικανοποίησή της για την ισχυροποίηση της ομάδας εργασίας που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης του 2007 με θέμα ενασχόλησης ένα θεμελιώδες ζήτημα για τις ναυτιλιακές Περιφέρειες. Δίνει εντολή στις Περιφέρειες Σικελίας και Västra Götaland καθώς και στην ομάδα εργασίας προκειμένου να συνεισφέρουν στην Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναφορικά με τον αντίκτυπο του τουρισμού στις παράκτιες Περιφέρειες και τις συνέπειές του στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι Περιφέρειες και η παγκόσμια σκηνή

31. Οι παγκόσμιοι παράγοντες που είναι ικανοί να επηρεάσουν τις αναπτυξιακές στρατηγικές των Περιφερειών μελών μας απαιτούν μόνιμες εργασίες παρακολούθησης, ανάλυσης, διαμόρφωσης στοιχείων απαντήσεων και προσαρμογής. Ορισμένες τέτοιες προτάσεις αναφέρθηκαν ήδη αναφορικά με τις κλιματικές αλλαγές ή τις επισιτιστικές πολιτικές. Για αυτό το λόγο οι εργασίες που αναπτύσσονται προκειμένου να επιτευχθεί **αναγνώριση της εδαφικής διάστασης στην διαδικασία της παγκοσμιοποίησης** οφείλουν να συνεχιστούν σε συνεργασία με τους καταλληλότερους εταίρους. Η Γενική Συνέλευση εκφράζει τις ευχαριστίες της προς το Επιστημονικό Συμβούλιο της για την επιλογή του να πραγματοποιήσει από κοινού με το ΠΑΗΕ, τον Δεκέμβριο του 2007, μία σύνοδο για το θέμα αυτό, κατόπιν πρόσκλησης του

Προέδρου της Περιφέρειας Λισσαβόνας Κουλάδας του Τάγου, κ. Fonseca Ferreira. Επίσης εκφράζει την ικανοποίησή της αναφορικά τόσο με την πραγματοποίηση της Δεύτερης Διεθνούς Σύμβασης για μία εδαφική προσέγγιση της ανάπτυξης, η οποία συγκέντρωσε από τις 12 ως τις 14 Μαΐου 2008 στην Ταγγέρη 1200 συμμετέχοντες από τις πέντε ηπείρους, έπειτα από πρόσκληση του κ. Abdelhadi Benallal, Προέδρου της Περιφέρειας Ταγγέρης-Τετούαν, όσο και με την Τελική Διακήρυξη που διαμορφώθηκε από αυτήν.

32. Η CRPM λαμβάνει υπόψη της τη **συνέχιση της ανάπτυξης του Παγκόσμιου Forum Οργανώσεων Περιφερειών (FOGAR)** καθώς και την ένταξη σε αυτό νέων οργανώσεων Περιφερειών της υποσαχάρειας Αφρικής και της Ασίας, και εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά με την προοδευτική νομική και οικονομική ανεξαρτητοποίησή του από το 2010. Απευθύνει ιδιαίτερες ευχαριστίες προς τις Περιφέρειες μέλη της, οι οποίες προσφέρουν εθελοντικά τη στήριξή τους στην ανάπτυξή του.

33. Οι υφιστάμενοι στην Ευρώπη μηχανισμοί εδαφικής αλληλεγγύης, τόσο στις εθνικές κλίμακες, όσο και σε αυτές της Ένωσης, θα έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες επιβίωσης αν αντιστοιχοι μηχανισμοί αναπτυχθούν και στις υπόλοιπες ηπείρους. Αυτή είναι η προϋπόθεση για μία παγκοσμιοποίηση που θα είναι ωφέλιμη στο σύνολο των εδαφών και των πληθυσμών. Επίσης, η Γενική Συνέλευση εκφράζει την ικανοποίησή της στην Κυρία Επίτροπο Danuta Hübner, καθώς και στους Διευθυντές των ΓΔ RELEX, DEV και REGIO, για τις κοινές πεποιθήσεις που έχουν σε αυτήν την κατεύθυνση και για την έμπρακτη στήριξη που επιδεικνύουν για τη μετάδοσή τους. Οι ευχαριστίες της απευθύνονται επίσης στον κ. Kemal Dervis, Εκτελεστικό Διευθυντή του ΠΑΗΕ.

34. Οι Περιφέρειες μέλη υποδέχονται με ικανοποίηση την Κοινή Διακήρυξη της Συνόδου κορυφής του Παρισιού για την Μεσόγειο της 13^{ης} Ιουλίου 2008, η οποία, στο άρθρο 3, αναγνωρίζει την πλήρη θέση που οφείλουν να έχουν οι περιφερειακές αρχές σε ένα νέο ευρωμεσογειακό όραμα. Για την επίτευξη της αναγνώρισης αυτής εκφράζουν επίσης την ικανοποίησή τους αναφορικά με τις διαπραγματεύσεις που αναπτύχθηκαν από την Επιτροπή Περιφερειών στην κατεύθυνση της δημιουργίας μίας επίσημης εκπροσώπησης των εδαφικών αρχών ενώπιον των οργάνων της «Διαδικασίας της Βαρκελώνης : Ένωση για τη Μεσόγειο ». Η Περιφερειακή και Τοπική Ευρωμεσογειακή Συνέλευση (ARLEM) που αναμένεται να προκύψει από το γεγονός αυτό θα καταστήσει δυνατή τη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου για την φιλοδοξία αυτή.

Στο πνεύμα αυτό η CRPM στηρίζει τις προτάσεις αυτές της Διαμεσογειακής γεωγραφικής Επιτροπής της, την οποία κατευθύνει ο Πρόεδρος της, Michel Vauzelle, με στόχο τη **γέννηση πραγματικών πολιτικών συνοχής υπέρ των Περιφερειών και Κρατών που συμμετέχουν στην «διαδικασία της Βαρκελώνης : Ένωση για τη Μεσόγειο»**. Προτάσεις όπως αυτές ενδεχομένως να είναι επίσης χρήσιμες στις Επιτροπές **Βαλτικής Θάλασσας και Βαλκανίων & Μαύρης Θάλασσας**.

35. Η Γενική Συνέλευση συγχαίρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ειδικότερα την Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, για την πραγματοποίηση των διαβουλεύσεων στις οποίες συμμετείχε ενεργά και η CRPM, με θέμα τη θέση των Περιφερειών **στις ευρωπαϊκές πολιτικές ενίσχυσης της ανάπτυξης, την βελτίωση της διακυβέρνησής τους και την αντιμετώπιση μίας ειδικής εδαφικής διάστασης των ενισχύσεων αυτών δίπλα στις δημοσιονομικές προσεγγίσεις**. Οι Περιφέρειες μέλη της οι οποίες έχουν ιδιαίτερα ενεργή συμμετοχή σε εξωτερικές συνεργασίες θα συνεχίσουν να ανταλλάσσουν τις απόψεις τους προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα της συμμετοχής τους.

36. Η CRPM δηλώνει την ιδιαίτερη ικανοποίησή της αναφορικά με τη συμμετοχή της στην **πλατφόρμα οργανώσεων Περιφερειών και τοπικών αρχών** –ιδιαίτερα του ΣΕΔΠ, της ΣΠΕ και του ΣΕΣΠ- η οποία επιλέχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να προωθηθεί, με συντονισμένο τρόπο, ο ρόλος των ενδοκρατικών αρχών στην πολιτική ενίσχυσης της ανάπτυξης της Ένωσης τα ερχόμενα έτη.

Προς ένα ευρωπαϊκό εδαφικό σύμφωνο

37. Οι πτυχές που εξετάστηκαν παραπάνω, μία μετά την άλλη, δεν αποτελούν μία αναπτυξιακή στρατηγική των Περιφερειών μελών μας ικανή να προσδώσει τη μεγαλύτερη δυνατή προστιθέμενη αξία στις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την παρουσία της στον κόσμο του 21^{ου} αιώνα. Τρία στοιχεία είναι αυτά που απαιτούνται προκειμένου οι πτυχές αυτές να βρουν τη θέση που τους αναλογεί στον χώρο ενός κοινού σχεδίου, και να καταστεί δυνατή η κινητοποίηση του δυναμικού των περιφερειακών κυβερνήσεων, των πληθυσμών τους και του οικονομικού τους ιστού.

38. •Οι μηχανισμοί εδαφικής αλληλεγγύης, οι οποίοι καταρτίστηκαν με την ευκαιρία της Ενιαίας Πράξης, ενόψει της υλοποίησης της Μεγάλης Ενιαίας Αγοράς, οφείλουν να συνεχίσουν να διαδραματίζουν το ρόλο

τους. Θα ήταν ανεξήγητη η εγκατάλειψή τους από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης τη στιγμή που αφενός η ίδια κάνει προσπάθειες να αξιοποιήσει την εικοσαετή αυτή εμπειρία στο πλάι Κρατών και ηπειρωτικών επανενώσεων και που αφετέρου η εμπειρία αυτή προκαλεί το ενδιαφέρον των αρμόδιων για θέματα ανάπτυξης παγκόσμιων οργανισμών. Από αυτήν την οπτική, η Γενική Συνέλευση επιθυμεί να εκφράσει τις έντονες ανησυχίες της αναφορικά με την απουσία ενός απλού και ξεκάθολου λόγου από πλευράς Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με **την συνέχιση μιας Περιφερειακής Πολιτικής που θα εμπλέκει το σύνολο των Περιφερειών** της Ένωσης κατά την επερχόμενη περίοδο των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών για το 2014-2020. Το σημαντικότερο αυτό κεκτημένο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος είναι ένα από τα ελάχιστα, ως τις μέρες μας, που κατόρθωσαν να φέρουν πιο κοντά τις θεσμικές δομές της Ένωσης με τους συμπολίτες μας, εξασφαλίζοντας μία ορατή εγγύτητα. Η Γενική Συνέλευση καλεί όλες τις Περιφέρειες μέλη της να εκφράσουν τους προβληματισμούς αυτούς ενώπιον των εθνικών κυβερνήσεων τους, των βουλευτών και ευρωβουλευτών τους, καθώς και ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Καλεί την Επιτροπή Περιφερειών και τις υπόλοιπες οργανώσεις Περιφερειών και τοπικών αρχών να αναπτύξουν κοινές πρωτοβουλίες. Επιβεβαιώνει εκ νέου τη διαθεσιμότητά της να εργαστεί για την απαιτούμενη εξέλιξη των προσανατολισμών και εργαλείων που έχουν καταρτιστεί, αναπτύσσοντας μία πρωτοβουλία για την οποία έχει ήδη παρουσιάσει την τελευταία διετία αναλύσεις και προτάσεις, μέσα από :

- τη συνέχιση μιας πολιτικής σύγκλισης ;
- μία πολιτική εδαφικής αριστείας ;
- την μετεξέλιξη των εδαφικών συνεργασιών σε πιο στρατηγικά και ολοκληρωμένα σχέδια ;
- τη γέννηση πολιτικών συνοχής, γειτονικά της Ένωσης.

39. • Η ευκταία πρακτική εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβόνας αναμένεται να προσφέρει, εκτός των άλλων, μία νομική βάση που θα ενισχύει το ρόλο και **τη θέση των δημόσιων περιφερειακών και τοπικών αρχών** καθώς και των εκπροσώπων αυτών. Πέρα από αυτό, αναμένεται να διευρύνει το πλαίσιο της εδαφικής προσέγγισης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος μέσα από **την υιοθέτηση της αρχής της εδαφικής συνοχής**. Τα δύο αυτά στοιχεία εγγράφονται στη μακρά ευρωπαϊκή πολιτική παράδοση διαπραγμάτευσης μεταξύ κεντρικής εξουσίας και αποκεντρωμένων αρχών. Μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν τις βάσεις για τη μετάβαση σε **ένα νέο στάδιο εξέλιξης της διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

40. • Η **αρχή της εδαφικής συνοχής** οφείλει να έχει πολύ ευρύτερους στόχους από την μεμονωμένη εφαρμογή της στην Περιφερειακή Πολιτική. Η γενική αυτή ιδέα, άκρως πολιτική, και θεοσημένη πάνω στις αρχές της ισοτιμίας των εδαφών, έχει σημαντικό αντίκτυπο σε μεγάλο αριθμό πολιτικών σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας δράσης. Η κοινοτική προστιθέμενη αξία θα καταστεί επομένως ορατή μόνο μέσα από μία ανοιχτή συζήτηση γύρω από όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές. Ως εκ τούτου, καλεί επίσης **στη δημιουργία νέων μηχανισμών διακυβέρνησης πολλαπλών επιπέδων** στους κόλπους της Ένωσης, με τρόπο τέτοιο που θα εξασφαλίζεται η συμβατότητα και η συνέργεια :

- μεταξύ των διαφόρων πολιτικών που προαναφέρθηκαν, με την εγκατάσταση κατάλληλων διύπηρεσιακών μηχανισμών στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ;
- μεταξύ των γεωγραφικών κλιμάκων του ευρωπαϊκού εδάφους και των φορέων που τις εκπροσωπούν, με τρόπο τέτοιο που θα εξασφαλίζονται μία δυναμική της αρχής της επικουρικότητας, μία συμπληρωματικότητα των προσπαθειών και μία ξεκάθαρη ταυτοποίηση της κοινοτικής υπεραξίας.

Η εφαρμογή της εδαφικής ατζέντας, η οποία ως σήμερα γίνεται διακυβερνητικά, θα αποκτούσε κατ' αυτόν τον τρόπο το πραγματικό της νόημα. Για τον λόγο αυτό, η CRPM εκφράζει την ικανοποίησή της αναφορικά με την αναγνώριση από πλευράς των 27 Υπουργών, κατά τη διάρκεια της εξαμηνιαίας πορτογαλικής προεδρίας, της αναγκαιότητας συσχέτισης της εδαφικής ατζέντας με τα εργαλεία δράσης της Ένωσης, και ειδικότερα το ΕΤΠΑ.

Η Γενική Συνέλευση καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδείξει θάρρος σε ό,τι αφορά τις προτάσεις που θα απευθύνει στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο. Η CRPM θα έχει ιδιαίτερα ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία διαβουλεύσεων που θα ακολουθήσει τη δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου για την εδαφική συνοχή. Θα στηρίξει την Επιτροπή Περιφερειών στην ετοιμασία της έκδοσης της γνωμοδότησής της και θα αναζητήσει τους απαιτούμενους τρόπους συντονισμού με τις υπόλοιπες οργανώσεις Περιφερειών και τοπικών αρχών.

41. Προκειμένου να παραμείνει πιστή στις νέες προοπτικές που ανοίχτηκαν με την εισαγωγή των καινοτομιών στην Συνθήκη της Λισσαβόνας, η Γενική Συνέλευση προτείνει, κατόπιν των διαπραγματεύσεων των επόμενων ετών αναφορικά με τις πολυετείς δημοσιονομικές προοπτικές της Ένωσης, να ετοιμαστεί και να υπογραφεί επίσημα, το 2013, **ένα Εδαφικό Σύμφωνο στόχων και υλοποίησης** μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου, του Κοινοβουλίου, της Επιτροπής Περιφερειών και των κυριότερων

οργανώσεων περιφερειακών και τοπικών αρχών. Η περίοδος προετοιμασίας ενός τέτοιου Συμφώνου θα αποτελούσε η ίδια τη σημαντική ένδειξη ύπαρξης μιας νέας συνεργασίας όλων των βαθμίδων δημόσιας εξουσίας στην ευρωπαϊκή περιπέτεια. Μια ενδεχόμενη υπογραφή ενός τέτοιου Συμφώνου, με την πρακτική εφαρμογή του στην περίοδο 2014 με 2020, θα εγκαθιστούσαν έναν από τους πιο χρήσιμους μηχανισμούς προσέγγισης των οργάνων της Ένωσης με τους πληθυσμούς της.

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ CRPM

42. Η Γενική Συνέλευση με ιδιαίτερη υποδέχεται στους κόλπους της 4 νέες Περιφέρειες μέλη : Λάρνακας (Κύπρος), Ida-Virumaa (Εσθονία), Σαμψούντας (Τουρκία), Angus (Ηνωμένο Βασίλειο).

43. Η Γενική Συνέλευση γνωστοποιεί τις προόδους που έχουν σημειωθεί στις εργασίες μελέτης αναφορικά με το μέλλον της CRPM. Εκφράζει τις ευχαριστίες της στο Πολιτικό Γραφείο και την Γενική Γραμματεία για την ποιότητα των εργασιών αυτών. Δίνει εντολή στο Πολιτικό Γραφείο και την Γενική Γραμματεία, για την εξέταση ορισμένων προτάσεων κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης του Γκέτεμποργκ το 2009.

Ψηφίστηκε ομόφωνα

- ΙΙ -
ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

~~~~~

ΙΙ.1 ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ - ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΖΩΝΕΣ ΜΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ
(Σχέδιο Ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)

~~~~~

ΙΙ.2 Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ
(Σχέδιο Ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)

~~~~~

ΙΙ.3 ΑΠΟΡΡΙΨΕΙΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ : ΜΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΗ ΜΕ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΛΙΕΙΑ
(Σχέδιο Ψηφίσματος υποβληθέν από τις Επιτροπές Βόρειας Θάλασσας και Βαλτικής Θάλασσας)

~~~~~

ΙΙ.4 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ TN-RIS
(Σχέδιο Ψηφίσματος υποβληθέν από την Επιτροπή Βαλτικής Θάλασσας)

~~~~~

ΙΙ.5 ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟΥΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥΣ ΝΑΥΛΟΥΣ
(Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από το Fife Council)

~~~~~

ΙΙ.6 Ο ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
(Σχεδίου ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από την Ομάδα Εργασίας «Τουρισμού» της CRPM)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

~~~~~

**ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ -
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΕ ΖΩΝΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ**

Σχεδίου ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από τις Επιτροπές Βαλτικής και Βόρειας Θάλασσας

Οι Επιτροπές Βαλτικής και Βόρειας Θάλασσας :

- Στηρίζουν την ιδιαίτερη σημασία που δίνεται στις περιοχές περιορισμένης γεωγραφικής πρόσβασης, όπως υπογραμμίζεται στο Άρθρο 158 της Συνθήκης της Λισσαβόνας, και εκφράζουν την ικανοποίησή τους σχετικά με τη χάραξη μίας νέας μορφής περιφερειακής πολιτικής με την πρόσθεση της εδαφικής διάστασης μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης η οποία προϋποθέτει την προσφυγή σε κατάλληλα οικονομικά εργαλεία, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ που στηρίζεται στους εγγυητές της εδαφικής συνοχής.
- Θα συνεχίσουν τη δράση τους με στόχο την εξασφάλιση του μέλλοντος των καινοτομιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και τη βελτίωση της πρόσβασης και των υποδομών, στηριζόμενες στις Στρατηγικές της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ, προκειμένου να ενισχυθεί η θέση των απομακρυσμένων περιφερειών εν αναμονή της μελλοντικής ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής μετά το 2013, όντας πεπεισμένες πως οι χρηματοδοτικοί πόροι της ΕΕ που χρησιμοποιούνται είναι στοχοθετημένοι και καταρτισμένοι κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αμβλυνθούν οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες μεταξύ των περιφερειών.
- Είναι πεπεισμένες ότι η ώρα έχει φτάσει για να δοθεί η απαιτούμενη έμφαση στην αναγκαιότητα ταυτοποίησης και γνωστοποίησης των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν αλλά και των δυνατοτήτων που έχουν στη διάθεσή τους οι περιφέρειες, στηριζόμενες σε βιώσιμες συνεργασίες υπαίθρου και πόλεων, εξασφαλίζοντας έναν αποτελεσματικό διάλογο με τις εθνικές κυβερνήσεις της ΕΕ και δίδοντας μεγαλύτερη σημασία στην χρησιμοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού και στην βελτίωση της ελκυστικότητας των απομακρυσμένων, αραιοκατοικημένων, νησιωτικών και βουνίσιας περιφερειών.
- Επιθυμούν να επιμείνουν πάνω στο γεγονός ότι οι αραιοκατοικημένες, νησιωτικές και βουνίσιας περιφέρειες είναι πλούσιες σε πόρους, εμφανίζουν θετικές εξωτερικότητες και εδαφική αριστεία, χαρακτηριστικά τα οποία αποτελούν στο σύνολό τους προστιθέμενη αξία για την ΕΕ.
- Εκθειάζουν την αρχή της επικουρικότητας και ένα πλαίσιο το οποίο θα επιτρέπει την χρησιμοποίηση περιφερειακών μοντέλων για την ενίσχυση του τοπικού δυναμικού των περιφερειών προκειμένου αυτές να επωφεληθούν από τα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή πλεονεκτήματα.

Η μελλοντική ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής

Η Επιτροπή της Βόρειας Θάλασσας (NSC) και η Επιτροπή της Βαλτικής Θάλασσας (BSC) της CRPM στηρίζουν την εδαφική συνοχή όπως προτείνεται στην Στρατηγική της Λισσαβόνας. Οι Επιτροπές αυτές επιθυμούν να συνεισφέρουν ενεργά και από κοινού με την Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να αμβλυνθούν οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ περιφερειών και Κρατών. Οι περιφέρειες βρίσκονται στο επίκεντρο του σχεδίου για την Ευρώπη μετά το 2013. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει ένα στιβαρό και βιώσιμο πολιτικό πλαίσιο από άποψη εδαφικής συνοχής, το οποίο θα παρέχει ταυτόχρονα επαρκή χώρο για την ανάπτυξη διαφόρων περιφερειακών προτεραιοτήτων, χρησιμοποιώντας το υπάρχον αλλά και το μελλοντικό τους δυναμικό.

Άρθρο 158 : Περιφέρειες και Εδαφική συνοχή

Στηρίζουμε την ιδιαίτερη σημασία που δίνει, στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν αναπτυξιακές δυσκολίες λόγω μειονεκτικής γεωγραφικής θέσης, η νέα Συνθήκη της Λισσαβόνας η οποία υπογραμμίζει στο Άρθρο 158 την αναγκαιότητα μίας ειδικής δράσης. Η νομική αυτή βάση στήριξης θα εποπτεύει προκειμένου οι ειδικές συνθήκες των περιφερειών αυτών να λαμβάνονται επίσης υπόψη σε άλλους ευρωπαϊκούς πολιτικούς τομείς, όπως είναι η περιφερειακή πολιτική, η πολιτική ανταγωνισμού, η πολιτική δημόσιας βοήθειας, η περιβαλλοντική πολιτική, η πολιτική μεταφορών και η αλιευτική πολιτική, μεταξύ άλλων. Η νέα προσέγγιση της περιφερειακής πολιτικής για την Ευρώπη υπογραμμίζεται από την προστιθέμενη εδαφική διάσταση, συμπληρωματικά της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την διαδικασία αυτή και για το νέο προσανατολισμό της προς τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, γεγονός που ενισχύει τον ρόλο των απομακρυσμένων περιφερειών.

Ένα παράδειγμα γεωγραφικής ζώνης όπου οι γεωγραφικές δυσκολίες μπορούν να μετατραπούν σε πλεονεκτήματα είναι η περιοχή του Βορείου Πόλου. Η ζώνη αυτή, ιδιαίτερα ευαίσθητη στις κλιματικές αλλαγές, διαθέτει εντυπωσιακά φυσικά αποθέματα, κάτι που σημαίνει πρακτικά πως μπορεί να εξασφαλίσει την ευημερία της Ευρώπης, ενώ παράλληλα είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένη, όπως είναι και αρκετές άλλες ζώνες της Ευρώπης με περιορισμένο πληθυσμό. Οι απομακρυσμένες περιφέρειες, όπως και οι βόρειες περιφέρειες, τα νησιά, οι βουνίσιες ζώνες, κτλ. είναι πλούσιες σε πόρους και διαθέτουν εδαφική αριστεία, **χαρακτηριστικά που αποτελούν στο σύνολό τους μία προστιθέμενη αξία για την ΕΕ** αν ευνοηθεί η αξιοποίηση και ανάπτυξη τους. Δίχως την ύπαρξη ενός σωστού αναπτυξιακού πλαισίου για τους κατοίκους των περιοχών αυτών, θα είναι ακόμη πιο δύσκολο να γίνει σωστή εκμετάλλευση των πόρων αυτών από τους εξαρτάται σε μεγαλύτερη κλίμακα και η Ευρώπη. Κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου διαλόγου μεταξύ των μη κεντρικών περιφερειών, των κυβερνήσεών τους και της ΕΕ, προκειμένου να δοθεί η πρέπουσα σημασία στο υφιστάμενο δυναμικό.

Οι υπαίθριες απομακρυσμένες περιφέρειες – μία προστιθέμενη αξία

Η ζωή στις μη κεντρικές ζώνες χαρακτηρίζεται από μία σειρά από προκλήσεις αλλά και πρόσθετες δυνατότητες για τους κατοίκους, τις επιχειρήσεις, τις αρχές και το περιβάλλον. Οι προκλήσεις είναι συχνά κοινές στις νησιωτικές και τις βουνίσιες περιφέρειες της Ευρώπης. Δεδομένου του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται επί του παρόντος πάνω στην κατάρτιση μίας πολιτικής εδαφικής συνοχής για μετά το 2013, οι Επιτροπές της Βόρειας και της Βαλτικής Θάλασσας επιθυμούν να υπογραμμίσουν ότι έχει φτάσει η ώρα να ταυτοποιηθούν και να γνωστοποιηθούν οι προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν οι απομακρυσμένες περιφέρειες, αλλά και οι ιδιαίτερες δυνατότητες που αυτές έχουν.

Παραδοσιακά, οι μη κεντρικές περιφέρειες συνεισφέρουν σε μεγάλο βαθμό στην εθνική οικονομία. Οι φυσικοί πόροι που προέρχονται από τους τομείς της ενέργειας, την δασοκομία, την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου, την αλιεία και τη γεωργία, και επιπρόσθετα η πολιτισμική διάσταση που ενισχύει το τουριστικό δυναμικό και την τοπική, περιφερειακή και εθνική ταυτότητα, εξάγονται τοπικά στοχεύοντας σε ένα κοινό όφελος μεγαλύτερης εμβέλειας. Παρ' όλα αυτά, οι απομακρυσμένες περιφέρειες έχουν να αντιμετωπίσουν μία έμμεση συνέπεια που απορρέει από την ιδιαιτερότητα της γεωγραφικής τους θέσης, με αποτέλεσμα ορισμένες ειδικές ανάγκες τους να επισκιάζονται συχνά από τις ανάγκες των πιο κεντρικών και πολυπληθών ζωνών, με την αιτιολογία ότι οι τελευταίες αντιπροσωπεύουν το «άνωτερο δημόσιο συμφέρον». Με βάση αυτό, πρέπει να θυμόμαστε ότι οι πόλεις δεν αποτελούν απομονωμένες οντότητες, αλλά αντιθέτως είναι χτισμένες σε υπαίθριες ζώνες όπου εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες που συνδέονται με τον κόσμο της υπαίθρου, όπως ο καθαρός αέρας ή το νερό, οι χώροι αναψυχής και ξεκούρασης, η καλλιέργεια, το τοπίο και η βιοποικιλία. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ πόλεων και υπαίθρου.

Η εδαφική προοπτική

Δεδομένου ότι στην Ευρώπη η συμφόρηση, η υπερφόρτωση και η συγκέντρωση γύρω από τις αστικές ζώνες γίνονται σταδιακά όλο και πιο έντονες, κρίνεται πλέον αναγκαίο να υπογραμμιστεί η σημασία των αξιών των υπαίθριων και απομακρυσμένων περιοχών και να εξασφαλιστεί μία ισορροπία μεταξύ περιφέρειας και κέντρου. Οι απομακρυσμένες περιφέρειες αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως είναι το ολοένα και αυξημένο κόστος ζωής αλλά και ανάπτυξης, η ανεπάρκεια υποδομών, η δυσκολία πρόσβασης στις αγορές λόγω απόστασης, ο περιορισμένος αριθμός ανθρώπινου δυναμικού που να έχει επαρκή κατάρτιση ή να έχει ακολουθήσει ανώτατες σπουδές, ένας ολοένα κι αυξανόμενος αριθμός ατόμων τρίτης ηλικίας, η σταδιακή εξαφάνιση των κέντρων κοινωνικής αρωγής, των πολιτιστικών παροχών/υπηρεσιών, κτλ. Ως αποτέλεσμα αυτών, οι δημόσιες δαπάνες, όπως και το κόστος της ιδιωτικής βιομηχανίας, παρουσιάζουν αύξηση.

Έχει έρθει η ώρα να επαναπροσανατολίσουμε τις προτεραιότητες προκειμένου να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο δυναμικό και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα. Ως εκ τούτου, οι Επιτροπές της Βόρειας και της Βαλτικής Θάλασσας επιθυμούν να υπογραμμίσουν πως ως δείκτης δεν πρέπει να λογίζεται μόνο το ΑΕΠ, αλλά και διάφορες μορφές φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, ορισμένες θετικές εξωτερικότητες, η ποικιλομορφία και οι δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν οι περιοχές αυτές. Η πολιτική εδαφικής αριστείας που προτείνεται από την CRPM, στο πλαίσιο της μελλοντικής πολιτικής συνοχής, θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες προκειμένου να βελτιστοποιήσει το δυναμικό της κάθε περιφέρειας, κάτι το οποίο προσθέτει μία σημαντική χωρική διάσταση στην πολιτική συνοχής. Η βασική ιδέα είναι πως όλες οι περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα ανάπτυξης στην περίπτωση που τα πλεονεκτήματα και τα ειδικά προσόντα της αξιοποιηθούν κατάλληλα. Κάτι τέτοιο θα ενίσχυε την τεχνογνωσία, τις καινοτομίες και την ανταγωνιστικότητα σε περιφερειακό επίπεδο, καθιστώντας τις περιφέρειες περισσότερο ελκυστικές για διαμονή και αναζήτηση απασχόλησης. Η ΕΕ δηλώνει πως οι άνθρωποι δεν πρέπει να

αντιμετωπίζονται μειονεκτικά , ανάλογα με τον τόπο διαμονής τους. Πράγματι, αυτή πρέπει να είναι η βάση της νέας πολιτικής εδαφικής συνοχής.

Περιφερειακά μοντέλα και αρχή της επικουρικότητας

Η ολιστική προσέγγιση οφείλει να καλύπτει το σύνολο των πολιτικών τομέων όταν αναφέρεται στην περιφερειακή ανάπτυξη, την πολιτική συνοχής και την εδαφική συνοχή. Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η εξεύρεση ξεκάθαρων και συγκεκριμένων όρων. Η χρησιμοποίηση της αρχής της επικουρικότητας αλλά και των εργαλείων των περιφερειακών πολιτικών προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην κάθε περιφέρεια να ενισχύσει την εδαφική αριστεία στις απομακρυσμένες και υπαίθριες ζώνες θα αποτελέσουν τον καλύτερο τρόπο εξασφάλισης τόσο της σταθερότητας και ευημερίας των απομακρυσμένων κοινοτήτων, όσο και της εδαφικής συνοχής. Η χρησιμοποίηση κατάλληλων περιφερειακών μοντέλων, ειδικά προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας, συνεισφέρει στην προστιθέμενη αξία μιας Ευρώπης μεγαλύτερης κλίμακας, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, καθιστώντας την οικονομία αυτής ακόμη πιο ισχυρή.

Ψηφίστηκε ομόφωνα

(Σημ. – Ο όρος «θετικές εξωτερικότητες» χρησιμοποιείται για την περιγραφή των ιδιοχαρακτηριστικών και των πόρων που διαθέτουν και προσκομίζουν, συχνά δωρεάν, οι απομακρυσμένες και υπαίθριες, με περιορισμένο πληθυσμό, βουνίσιες ή νησιωτικές, περιφέρειες, στις αστικές ζώνες. Μεταξύ των συνηθέστερων παραδειγμάτων, μπορούμε να αναφέρουμε ενδεικτικά την ποιότητα του αέρα και του νερού, τους χώρους αναψυχής και απομόνωσης, την φύση, τα πολιτιστικά τοπία καθώς και τα περιβαλλοντικά ιδιοχαρακτηριστικά όπως είναι το τοπίο γενικότερα.

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Σχεδίου ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από τις Επιτροπές Βαλτικής και Βόρειας Θάλασσας

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Δεδομένης της σημασίας και της επιτακτικής ανάγκης εξασφάλισης της τροφοδότησής μας σε ενέργεια στην Ευρώπη διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ενεργειακή αποτελεσματικότητα και χαμηλές εκπομπές άνθρακα, κρίνεται σκόπιμο η Επιτροπή να δώσει βαρύτητα στη σχέση μεταξύ των στοιχείων αυτών και προτεραιότητα στην ενέργεια στις βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις.

Η Επιτροπή θα πρέπει να δείξει την απαιτούμενη προσοχή ώστε να ευθυγραμμιστούν όλες οι κατάλληλες πολιτικές και Οδηγίες προκειμένου να υποχρεωθούν οι εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις να καταστήσουν περισσότερο «οικολογικές» τις δημόσιες συμβάσεις τους δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ενεργειακή αποτελεσματικότητα, την παραγωγή και την τροφοδότηση σε «πράσινες» και ανανεώσιμες ενέργειες.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι δημόσιες συμβάσεις αντιπροσωπεύουν το 16% του ΑΕΠ της ΕΕ.

Βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις

Οι βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις αποτελούν την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις δημόσιες συμβάσεις και καθοριστική δραστηριότητα στην κατεύθυνση της εξασφάλισης ενός κατοικήσιμου κόσμου και ενός ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου. Υπάρχει μία ευρεία γκάμα τρόπων λειτουργίας των βιώσιμων διεθνών συμβάσεων που μπορούν εφαρμοστούν σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της σύναψης των συμβάσεων.

Για τον λόγο αυτόν οποιοσδήποτε οργανισμός που διατίθεται να ελαττώσει τον αντίκτυπό του στο περιβάλλον οφείλει να δίνει μεγάλη βαρύτητα στην ποσότητα ορυκτών καυσίμων που χρησιμοποιεί για τη θέρμανση, την ενέργεια και τις μεταφορές που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. Την ίδια προσοχή οφείλει να καταδεικνύει αναφορικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου των προμηθευτών της. Δεδομένης της αγοραστικής δύναμης των τοπικών αρχών, οι πολιτικές δημοσίων συμβάσεων και ανανεώσιμων ενεργειών θα έχουν έναν αυξημένο αντίκτυπο στις αλυσίδες τροφοδοσίας με το πέρασμα του χρόνου.

Η ενέργεια και το Σχέδιο Δράσης του Μπαλι

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χαίρεται τη συμφωνία που επιτεύχθηκε με την ευκαιρία της συνδιάσκεψης του ΟΗΕ με θέμα τις κλιματικές αλλαγές που διεξήχθη στο Μπαλι της Ινδονησίας με σκοπό να εγκαινιαστούν επίσημες διαπραγματεύσεις για ένα παγκόσμιο κλιματικό καθεστώς για μετά το 2012, καθώς και το Φύλλο Πορείας του Μπαλι που καταρτίζει ένα πρόγραμμα για τις διαπραγματεύσεις αυτές. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής José Manuel Barroso, δήλωσε : «Εργαστήκαμε πολύ σκληρά για την επίτευξη του αποτελέσματος αυτού. Πρόκειται για ένα σημαντικότερο βήμα προόδου. Η Ευρώπη είναι αποφασισμένη να κάνει ό,τι είναι δυνατόν προκειμένου να προοδεύσει, και αυτό ισχύει και αναφορικά με το μέλλον. Κάνω έκκληση σε όλους τους εταίρους μας να λάβουν σοβαρά υπόψη τις δεσμεύσεις αυτές και να ξεκινήσουν τη δράση σε σύντομο χρονικό διάστημα. Τα ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα κράτη μπορούν, μαζί, να πραγματοποιήσουν το στόχο τους.»

Σχέδιο Δράσης του Μπαλι του ΟΗΕ (Δεκέμβριος 2007)

(Ακολούθως αναφέρονται ορισμένα κατάλληλα αποσπάσματα του σχεδίου δράσης που έχουν σχέση με τις ενέργειες υπέρ των κλιματικών αλλαγών που γίνονται από τις τοπικές αρχές και που θα σχετίζονται με τις βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις.)

Η διάσκεψη των Μερών συμφώνησε να γίνουν τα ακόλουθα :

(β) Μία ενισχυμένη δράση σε εθνικό/διεθνές επίπεδο για την ελάττωση του αντίκτυπου των κλιματικών αλλαγών, με σκοπό να αναζητηθούν, μεταξύ άλλων : ...

(vii) Τα μέσα εκείνα για την ενίσχυση του ρόλου-καταλύτη της Σύμβασης προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι πολυμερείς οργανισμοί, ο δημόσιος και ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών, αντλώντας οφέλη από τις συνεργίες μεταξύ δραστηριοτήτων και διαδικασιών,

προκειμένου οι προσπάθειες περιορισμού του φαινομένου να στηριχθούν με τρόπο ολοκληρωμένο και συναφή.

(ε) Μία ενισχυμένη δράση οικονομικής και επενδυτικής στήριξης προκειμένου να υποστηριχτούν τα μέτρα περιορισμού και προσαρμογής, καθώς και η τεχνολογική συνεργασία, με σκοπό να καταστεί δυνατή, μεταξύ άλλων : ...

(v) Η εξεύρεση χρηματοδοτήσεων και επενδύσεων στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και μέσων που θα διευκολύνουν την επιλογή επενδύσεων που θα πριμοδοτούν τις χαμηλές εκπομπές άνθρακα.

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΟΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Η μεγαλύτερη πηγή πληροφοριών γύρω από τις βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις στην Ευρώπη είναι η ακόλουθη :

Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - **ειδικότερα το τμήμα που αναφέρεται στις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις**. Η ΓΔ Περιβάλλοντος δημοσίευσε μία μελέτη (που πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Όκο και το ICLEI για λογαριασμό της ΕΚ) σχετικά με τα κόστη/πλεονεκτήματα των δημόσιων οικολογικών συμβάσεων στην Ευρώπη, τον Ιούλιο 2007. Το συμπέρασμα που εξάχθηκε ήταν πως τα οικολογικά προϊόντα δεν είναι ούτε πιο ακριβά ούτε λιγότερο ακριβά από τα αντίστοιχα μη οικολογικά. http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/eu_recommendations.pdf

Μία από τις βασικές συστάσεις της είναι πως η πολιτική κινητοποίηση (σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης) κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο περιβαλλοντικός προσανατολισμός των δημοσίων συμβάσεων. Επίσης τονίζεται ειδικά πως θα ήταν σκόπιμο να μεταδοθεί η έκθεση από την CRPM δεδομένου του μεγέθους αξιοπιστίας που έχει η τελευταία στα όργανα αποφάσεων.

Το ICLEI, οι Τοπικές Κυβερνήσεις για την Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι ένας διεθνής οργανισμός που συσπειρώνει τοπικές αρχές και τοπικές κυβερνητικές οργανώσεις οι οποίες ενεργούν στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Ο οργανισμός διαθέτει μία ομάδα αρμόδια για τις βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις και προτείνει διάφορα ενημερωτικά δελτία, ειδικά γεγονότα και εξειδικευμένες δημοσιεύσεις.

Κατά γενικό κανόνα, ορισμένα εξαιρετικά προγράμματα, εργαλεία και συμβουλές βρίσκονται στη διάθεση των τοπικών αρχών (του ΟΗΕ σε περιφερειακές πηγές) προκειμένου να προωθούνται οι βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις που σχετίζονται μεταξύ άλλων με την ενέργεια, τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τις μεταφορές και την κυριολεκτική τροφοδότηση σε ενέργεια. Δεν υπάρχει λόγος να επαναλάβουμε επί του παρόντος τις πληροφορίες αυτές, δεδομένου ότι θα βρείτε στο τέλος του φακέλου αυτού ορισμένες διευθύνσεις για τις πλέον χρήσιμες ιστοσελίδες Internet σχετικά.

Ο στόχος του φακέλου αυτού είναι να εξεταστούν οι δυνατότητες που βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής της Βόρειας Θάλασσας και της CRPM ώστε να ασκηθεί πίεση στην ΕΕ αναφορικά με ορισμένες προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν στην ενέργεια στους κόλπους των βιώσιμων δημοσίων συμβάσεων και σε ό,τι αφορά μελλοντικά προγράμματα και νομοθεσίες, όπως επίσης και στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του « **PORSGRUNN CHALLENGE** » της Επιτροπής της Βόρειας Θάλασσας.

Η ευρωπαϊκή πολιτική που θα επακολουθήσει

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος πάνω σε μία σειρά από πρωτοβουλίες που έχουν ως σκοπό να καταστήσουν τις συμβάσεις των δημοσίων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, πιο φιλικές προς το περιβάλλον. Είναι επίσης σημαντικό να ορίσει με σαφήνεια η Επιτροπή, στο περιεχόμενο της οδηγίας της, ποιος δικαιούται ένα καθεστώς οικολογικής δημόσιας σύμβασης.

Οι τρεις προτεραιότητες κλειδιά επί του παρόντος είναι οι ακόλουθες :

- α) Εθνικά σχέδια δράσης για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις
  - β) Μία νέα Ανακοίνωση της Επιτροπής
  - γ) Μία συμπληρωματική πρόταση για τις δημόσιες συμβάσεις σχετικά με τα «πράσινα» οχήματα.
- (Πηγή : Ευρωπαϊκό Γραφείο της Σύμβασης των Σκοτσέζικων Τοπικών Αρχών - COSLA)

α) Στην Ανακοίνωση της ΕΕ του 2003 με θέμα την Ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων γινόταν λόγος για κατάρτιση εθνικών Σχεδίων δράσης από τα Κράτη μέλη ως τα τέλη 2006. Στην πράξη ωστόσο, μόλις 12 Κράτη προχώρησαν σε κάτι τέτοιο. Η ακόλουθη διεύθυνση παρέχει ανανεωμένα στοιχεία σχετικά με τα σημερινά εθνικά σχέδια δράσης.

http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/national_gpp_strategies_en.pdf

Το Μάρτιο, η Επιτροπή θα εξετάσει το ζήτημα αυτό προκειμένου να προταθεί ένας στόχος στην ευρωπαϊκή κλίμακα αναφορικά με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις.

β) Είναι γνωστό ότι η Επιτροπή βρίσκεται κοντά στην ολοκλήρωση της σύνταξης μίας Ανακοίνωσης (ενός φακέλου προσανατολισμού), η οποία αναμένεται να δημοσιευτεί το 2008. Κάτι τέτοιο αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο για την προετοιμασία του πολιτικού εδάφους για ένα σχέδιο **Οδηγίας σχετικά με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις, το οποίο θα παρουσιαστεί το Σεπτέμβριο 2008.**

- **Εκούσιοι στόχοι :** Το κύριο χαρακτηριστικό της πρότασης αυτής είναι ένα σύνολο **εκούσιων στόχων οι οποίοι θα προϋποθέτουν ότι το 20% των τοπικών δημοσίων συμβάσεων θα είναι οικολογικές ως το 2010 και το 50% ως το 2020** (οι τιμές κεντρικής κυβέρνησης αντιστοιχούν σε 30% ως το 2010 και 50% ως το 2020). Το μέσο επίπεδο δημοσίων οικολογικών συμβάσεων (ΜΡΕ) ως τότε θα πρέπει να είναι αντίστοιχο με αυτό των τριών πιο αποδοτικών Κρατών του 2006.
- **Εργαλειοθήκη :** η Επιτροπή διαθέτει κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με 11 κατηγορίες προϊόντων και 4 κριτήρια ανάθεσης για κάθε μία από αυτές : *χαρτί, προϊόντα καθαρισμού, μηχανές γραφείου, μεταφορές, έπιπλα, ηλεκτρικό ρεύμα, υφάσματα, ιατρικά μηχανήματα, κτλ.* 12 κατηγορίες επιπλέον προϊόντων θα προταθούν κατά το επόμενο έτος.

γ) Η Επιτροπή ετοιμάζει επί του παρόντος μία νέα πρόταση που θα έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τις τοπικές αρχές να αφιερώνουν ένα μέρος των ετήσιων δημοσίων συμβάσεών τους στα οικολογικά οχήματα. Η πρόταση αυτή έρχεται να διαδεχτεί μία προηγούμενη που δεν εγκρίθηκε το περασμένο έτος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αναφερόταν σε ορισμένους σαφείς στόχους προς εκπλήρωση από τις τοπικές αρχές. Ως εκ τούτου, η προσέγγιση της Επιτροπής έχει γίνει πλέον πιο προσεκτική και θα αρκестεί στην πρόταση ενός συνόλου ελάχιστων προδιαγραφών για τα κριτήρια ανάθεσης τα οποία θα μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιήσουν οι τοπικές αρχές για την εκτίμηση των οικολογικών προδιαγραφών του μελλοντικού συνόλου οχημάτων τους.

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Οι έρευνες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του φακέλου αυτού καταδεικνύουν πως δεν υφίσταται καμία εξειδικευμένη πολιτική για την προώθηση της ενέργειας ως προτεραιότητα των βιώσιμων δημοσίων συμβάσεων. Είναι γενικά αποδεκτό πως τα ενεργειακά ζητήματα εξαρτώνται από τις ορθές πρακτικές οι οποίες συνδέονται με το σύνολο των διαδικασιών σύναψης βιώσιμων δημοσίων συμβάσεων. Δεδομένων των διεθνών και ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων αναφορικά με την ελάττωση των εκπομπών εκείνων που ευθύνονται για την κλιματική αλλαγή, καθώς και των δεσμεύσεων του Μπαλι (βλ. παραπάνω), προτείνεται οι Επιτροπές της Βαλτικής Θάλασσας και της Βόρειας Θάλασσας, καθώς και η CRPM, να κινητοποιηθούν ενώπιον της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου η ενέργεια να αντιμετωπιστεί ως ζήτημα προτεραιότητας τόσο στους κόλπους των προγραμμάτων των οικολογικών/ βιώσιμων δημοσίων συμβάσεων όσο και στις μελλοντικές νομοθεσίες.

Οι τομείς κλειδιά που θεωρούνται προτεραιότητας στις μελλοντικές κοινοτικές πολιτικές θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διεξοδικών ερευνών. Πάραυτα, οι ακόλουθοι τομείς θα μπορούσαν ήδη από την παρούσα φάση να αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης σε πρώτο χρόνο :

1. Αγορά ενέργειας προερχόμενης από το δίκτυο ανανεώσιμων ή πράσινων πηγών ενέργειας
2. Αυτόνομη ή αποκεντρωμένη ενεργειακή παραγωγή σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο
3. Σύστημα προγραμματισμού προκειμένου η ανανεώσιμη ή αποκεντρωμένη ενέργεια να καταστεί προτεραιότητα
4. Υποχρέωση θέσπισης στόχων εκπομπών με χαμηλή περιεκτικότητα CO₂ στην συγγραφή υποχρεώσεων των προσκλήσεων υποβολής προσφορών των αυτοδιοικήσεων σχετικά με τις νέες κατασκευές, την ανάπλαση, τις μεταφορές, τους εξοπλισμούς, τις εναλλακτικές πηγές ενέργειας.... Παράθεση επίσης διευκρινίσεων στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών αναφορικά με χαμηλή χιλιόμετρηση, περιορισμένες στον κύκλο ζωής τους εκπομπές άνθρακα, προκειμένου να εξασφαλιστεί μία χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση.
5. Ευκαιρίες κοινών συμβάσεων με γειτονικές αυτοδιοικήσεις προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η δυνατότητα αγοράς πράσινων/ ανανεώσιμων ενεργειών σε πιο προσιτές τιμές.
6. Προσαρμογή των ευρωπαϊκών Κανονισμών για τις δημόσιες συμβάσεις, προκειμένου να καταστούν πραγματοποιήσιμοι οι σχετικοί με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις στόχοι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι Επιτροπές της Βαλτικής Θάλασσας και της Βόρειας Θάλασσας καθώς και η CRPM έχουν ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν προκειμένου να πειστεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει προτεραιότητα την ενέργεια στο πλαίσιο των βιώσιμων δημοσίων συμβάσεων. Η ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης και η πραγματοποίηση των σχετικών με την κλιματική αλλαγή στόχων της τελευταίας δικαιολογούν κάτι τέτοιο.

Χρήσιμοι ιστότοποι

http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

<http://www.iclei.org/index.php?id=796>

<http://www.iclei-europe.org/?spupdate>

<http://www.iclei-europe.org/index.php?id=1820>

<http://www.iclei-europe.org/index.php?id=sustainableprocurem>

<http://www.iclei-europe.org/index.php?procuraplus>

<http://www.cannybuyer.com/guidebook/>

Ψηφίστηκε ομόφωνα

ΑΠΟΡΡΙΨΕΙΣ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ : ΜΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΗ ΣΥΜΒΑΤΗ ΜΕ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΛΙΕΙΑ

Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από τις Επιτροπές Βαλτικής και Βόρειας Θάλασσας

Γενικό πλαίσιο

Απόρριψη ψαριών λέγεται η πρακτική κατά την οποία ένα τμήμα του αλιεύματος δεν διατηρείται στο πλοίο κατά την εμπορική αλιευτική δραστηριότητα και απορρίπτεται στη θάλασσα παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω ψάρια είναι συχνά νεκρά ή ετοιμοθάνατα. Η πρακτική των απορρίψεων καθορίζεται από οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Τα ψάρια τα οποία απορρίπτονται ανήκουν συχνά σε είδη των οποίων η αλιείωση δεν επιτρέπεται, είτε παραδειγματος χάριν λόγω του περιορισμού των ποσοστώσεων, είτε διότι πρόκειται για είδη των οποίων η πώληση δεν επιτρέπεται, όπως ισχύει παραδειγματος χάριν για τα ψάρια με μέγεθος μικρότερο από το ελάχιστο μέγεθος εκφόρτωσης. Οι απορρίψεις ψαριών αποτελούν τμήμα του παρεμπόδιτος αλιεύματος μιας αλιευτικής δραστηριότητας, παρ' ότι στο παρεμπόδιτο αλιεύμα συμπεριλαμβάνονται επίσης εμπορεύσιμα είδη ψαριών που έχουν αλιευτεί ακούσια.

Σύμφωνα με μία πρόσφατη έρευνα, απορρίπτονται κάθε χρόνο στη Βόρεια Θάλασσα, αφού προηγουμένως είχαν παγιδευτεί στα δίχτυα των μηχανοτρατών, ψάρια συνολικού βάρους περίπου ενός εκατομμυρίου τόνων και συνολικής αξίας αρκετών εκατομμυρίων ευρώ (μεταξύ των οποίων βακαλάοι εγγλεφίνοι, μπακαλιάροι, νταούκια του Ατλαντικού καθώς επίσης και πλατύψαρα όπως χωματίδες, γλώσσες και λιμάντες). Τα ψάρια αυτά είναι συνήθως ήδη νεκρά την ώρα που απορρίπτονται στη θάλασσα¹. Η ποσότητα ψαριών αυτή αντιστοιχεί σχεδόν στο ένα τρίτο του συνολικού βάρους του αλιεύματος εκφόρτωσης, και στο ένα δέκατο της συνολικής εκτιμώμενης βιομάζας ψαριών της Βόρειας Θάλασσας.

Το πρόβλημα παρουσιάζει μεγάλες αποκλίσεις ανάλογα με την εκάστοτε θαλάσσια ζώνη, λόγω των διαφορετικών μεθόδων αλιείας που υφίστανται, αλλά και λόγω της διαφορετικής κατανομής των υπάρχοντων θαλάσσιων ειδών. Σε γενικές γραμμές, το πρόβλημα των απορρίψεων ψαριών παρουσιάζεται εντονότερο στην λεγόμενη μικτή αλιεία, όπως για παράδειγμα στην αλιεία με τράτα βυθού που συνηθίζεται στην Βόρεια Θάλασσα.

Πολιτικές σε θέματα απόρριψης ψαριών

Η πρακτική της απόρριψης ψαριών αποτελεί ένα γνωστότατο φαινόμενο και ένα αρνητικό στοιχείο των περισσότερων μορφών διαχείρισης της αλιείας. Η πρακτική αυτή κατακρίνεται ευρέως, τόσο στο εσωτερικό του τομέα της αλιείας, όσο και έξω από αυτόν, από τους καταναλωτές, τους πολίτες και τις πολιτικές αρχές. Το ζήτημα των απορρίψεων προσεγγίστηκε από το Περιφερειακό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο της Βόρειας Θάλασσας (NSRAC) που πρότεινε την κατάρτιση ενός συστήματος διαχείρισης της προσπάθειας στο Kattegat, προκειμένου να μειωθούν σε σημαντικό βαθμό οι απορρίψεις.

Στην Ευρώπη, η Νορβηγία και η Ισλανδία έχουν ήδη καταστήσει απαγορευμένη την απόρριψη ψαριών. Πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε με τη σειρά της να απαγορευτούν προοδευτικά οι απορρίψεις, ενώ αναμένεται μία πρότασή της σχετικά μέσα στο 2008.

Διακήρυξη της Επιτροπής της Βόρειας Θάλασσας

Οι Περιφέρειες μέλη της Επιτροπής της Βόρειας Θάλασσας στηρίζουν τα μέτρα που έχουν ως στόχο την σταδιακή εξάλειψη των απορρίψεων στην Ευρώπη. Οι απορρίψεις αποτελούν μία ιδιαίτερα επιζήμια μορφή αρνητικής διαχείρισης των θαλάσσιων πόρων. Η Επιτροπή της Βόρειας Θάλασσας θεωρεί επίσης ότι οι απορρίψεις ζημιώνουν την αξιοπιστία τόσο του αλιευτικού κλάδου, όσο και αυτήν της βιομηχανίας στα μάτια των καταναλωτών.

---

¹ Πανεπιστήμιο του Newcastle Upon Tyne (3 Νοεμβρίου 2004). Call To End Fishing 'Discards' (Κάλεσμα για να δοθεί τέλος στις αλιευτικές απορρίψεις). *ScienceDaily*. Απόσπασμα της 13^{ης} Μαρτίου 2008 από την ιστοσελίδα <http://www.sciencedaily.com/releases/2004/10/041030144323.htm>

Επομένως, καθίσταται πλέον επιτακτική η ανάγκη θέσπισης ορισμένων μέτρων προτεραιότητας και εφαρμογής μεταρρυθμίσεων στην διαχείριση. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να συνοδευτούν από την εισαγωγή τεχνικών και διαχειριστικών μέτρων που θα ευνοούν την εξάλειψη των απορρίψεων, διευκολύνοντας ταυτόχρονα την καλύτερη προσαρμογή των βιομηχανιών σε ένα πιο βιώσιμο καθεστώς. Η Επιτροπή της Βόρειας Θάλασσας υπογραμμίζει τη σημασία των θετικών παραδειγμάτων της Ισλανδίας και της Νορβηγίας που θα πρέπει να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης, και τονίζει την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης της επιστημονικής πραγματογνωμοσύνης και των κατάλληλων τεχνικών. Η σημασία του προβλήματος των απορρίψεων πρέπει να αντιμετωπιστεί με μία ανάλογη προσοχή από πλευράς ΕΕ προκειμένου να εξευρεθεί λύση στο ζήτημα αυτό.

Πρόταση

Η αρμόδια για τους Θαλάσσιους Πόρους Ομάδα της Επιτροπής της Βόρειας Θάλασσας προτείνει να υιοθετήσει η Επιτροπή της Βόρειας Θάλασσας την διακήρυξη αυτή, προκειμένου να πιστοποιήσει με ακόμη πιο emphaticό τρόπο τη βούλησή της για ενεργή συνδρομή στην διαμόρφωση μίας βιώσιμης αλιείας και ενός υγιούς θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η Επιτροπή της Βόρειας Θάλασσας προτρέπει την Ευρωπαϊκή Ένωση να κινήσει τις διαδικασίες προκειμένου να διαμορφωθεί ένα σύστημα διαχείρισης της αλιείας όπου οι απορρίψεις θα είναι πλέον περιορισμένες σε ένα ελάχιστο βαθμό. Θεωρούμε επιτακτική την ανάγκη σχεδιασμού ορισμένων μέτρων και εφαρμογής τους σε συνεργασία με την αλιευτική βιομηχανία και το ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε θέματα αλιείας, εντάσσοντας τις εργασίες των δύο αυτών κοινοτήτων στη σημαντικότερη αυτή προσπάθεια.

Ψηφίστηκε ομόφωνα

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ TN-RIS

Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από την Επιτροπή Βαλτικής Θάλασσας

Η πραγματοποίηση των στρατηγικών της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ είναι καθοριστικής σημασίας για την Ευρώπη και η συνεργασία του συνόλου των πολιτικών φορέων για την επίτευξη των καθορισμένων πολιτικών στόχων κρίνεται απαραίτητη.

Είναι αναγκαίο να βρεθούν περισσότερες ιδέες και αποτελεσματικότερες μέθοδοι προκειμένου να προωθηθεί η Ευρώπη στο πλαίσιο της διεθνούς πρόκλησης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και η συμμετοχή των περιφερειών αποτελεί κλειδί για την ενδεχόμενη επιτυχία της.

Οι Περιφέρειες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο όταν υπάρχει ανάγκη να γίνουν ενέργειες υπέρ της έρευνας και των καινοτομιών, όπως παραδείγματος χάριν μέσα από τις αρμοδιότητές τους σε θέματα σχολικής φοίτησης και ενθάρρυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης.

Η ενθάρρυνση των νέων προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις ιδέες τους και να τις συγκεκριμενοποιήσουν στο χώρο της εργασίας είναι καθοριστικής σημασίας, και η αποστολή αυτή αποτελεί σε μεγάλο βαθμό αρμοδιότητα του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου.

Η ενθάρρυνση των γυναικών προκειμένου να αναπτύξουν τις ιδέες τους και να δημιουργήσουν επιχειρήσεις έχει ιδιαίτερη σημασία για τις Περιφέρειες. Η προώθηση του γυναικείου επιχειρηματικού κόσμου αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για την επιτυχία της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Οι Περιφέρειες αποτελούν επίσης τον βασικότερο φορέα στον τομέα της υποδομής, κάτι που έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κόσμο των επιχειρήσεων όταν απαιτείται τοποθέτηση και πρόσληψη προσωπικού.

Στη μάχη που γίνεται για μία ισχυρότερη και πιο καινοτόμα Ευρώπη, είναι απαραίτητο οι Περιφέρειες να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής και ως εκ τούτου η στήριξη των Περιφερειών, ακόμη και των πιο απομακρυσμένων της Ευρώπης, από πλευράς ΕΕ, αποτελεί αναγκαιότητα προκειμένου να έχουν αυτές τη δυνατότητα να εργαστούν ενεργά.

Η CRPM στηρίζει επομένως σθεναρά τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από την ομάδα TN-RIS.

Ψηφίστηκε ομόφωνα

ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟΥΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥΣ ΝΑΥΛΟΥΣ

Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από το Fife Council

Στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο, το σχετικό επίπεδο εκπομπών άνθρακα που προέρχονται από τους διάφορους τρόπους μεταφοράς των εμπορευμάτων αποτελεί μία αυξανόμενη πηγή ανησυχίας.

Σύμφωνα με ορισμένες έρευνες, και λαμβάνοντας υπόψη τα αναγκαία μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας, οι θαλάσσιες μεταφορές θεωρούνται ως ένα ιδιαίτερα βιώσιμο μέσο για την διακίνηση τόσο των οχημάτων όσο και των εμπορευμάτων. Ωστόσο, το γενικό πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας που σχετίζεται με την κρατική ενίσχυση μοιάζει να μην λαμβάνει υπόψη την πραγματικότητα αυτή.

1. Συνεπώς, θα έπρεπε φυσιολογικά να είναι θεμιτή η χορήγηση δημοσίων βοηθειών σε μία συγκεκριμένη συγκοινωνία, εφόσον αυτή εμφανίζει περισσότερα πλεονεκτήματα σε όρους σεβασμού στο περιβάλλον από άλλα μέσα μεταφοράς.

**Υιοθετήθηκε κατά πλειοψηφία
(6 ψήφοι κατά - 2 αποχές)**

2. Πέραν αυτού, η CRPM καλεί σε ανάπτυξη μιας ενδεδειγμένης έρευνας με σκοπό την ταυτοποίηση του σχετικού περιβαλλοντικού αντίκτυπου των διαφόρων μέσων μεταφοράς.

**Ψηφίστηκε ομόφωνα
(2 αποχές)**

Ο ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σχέδιο ψηφίσματος παρουσιαζόμενο από την Ομάδα Εργασίας «Τουρισμού» της CRPM

Αναφορικά με την « Διακήρυξη με θέμα την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού στις παράκτιες ευρωπαϊκές περιφέρειες » που προσαρτήθηκε στο παρόν Ψήφισμα,

Η Γενική Συνέλευση της CRPM :

- Υιοθετεί μία στρατηγική και μία πολιτική προσέγγιση γύρω από την βιώσιμη ανάπτυξη βασισμένες στις αρχές και τους προσανατολισμούς που παρουσιάζονται στο συνημμένο παράρτημα και ειδικότερα στην προσέγγιση που είναι επίσης γνωστή με το όνομα « ολοκληρωμένος σχεσιακός τουρισμός »
- Δίνει εντολή στα πολιτικά και τεχνικά όργανα της CRPM για την προώθηση όλων των πρωτοβουλιών, προκειμένου να υπάρξει επίσημη αποδοχή της στρατηγικής και των προσανατολισμών αυτών στις εργασίες που έχουν ξεκινήσει οι κοινοτικές αρχές, και ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Αιτείται την διαμόρφωση και ανάπτυξη μίας ενεργής συνεργασίας με τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά δίκτυα που επικεντρώνονται στο ζήτημα του βιώσιμου τουρισμού, με σκοπό την κατάρτιση προτάσεων και σχεδίων συγκεκριμένης συνεργασίας.
- Για αυτό το σκοπό, θεωρεί απαραίτητο να συνεχίσει τις ενέργειές της η ομάδα Εργασίας «Τουρισμός», ταυτίζοντας συγκεκριμένες δραστηριότητες και προτάσεις συνεργασίας, ανάλογα με το πρότυπο που παρουσιάζεται στο συνημμένο παράρτημα. Για αυτό, η CRPM θα υποστηρίζει μονίμως τη συνέχιση αυτής της δραστηριότητας, και θα βάλει στη διάθεσή της τους οικονομικούς πόρους που της είναι απαραίτητοι.

Ψηφίστηκε ομόφωνα

*****

- Παράρτημα -

STATEMENT ON SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN EUROPEAN MARITIME REGIONS

Document produced by the CPMR Sustainable Tourism Working Group, August 2008

BACKGROUND

- At the CPMR General Assembly in Florence, October 2007, a Sustainable Tourism Working Group (STWG) was established. The group is led by the Region Västra Götaland, Sweden and the Region of Sicily, Italy.
- The main objective of the work is to identify crucial issues in sustainable tourism development facing the CPMR's member regions and translate this into strategic policy initiatives and concrete actions at various levels throughout Europe.
- The STWG has met three times: in Brussels in mid-February and end of April, in Gothenburg in the end of June, and another one is planned for early September in Palermo, Sicily.
- Three working documents have been produced and discussed so far with the aim of creating a qualified report and accompanying strategic proposals to be presented at the CPMR General Assembly in Bayonne - Aquitaine, France in the beginning of October.

- This statement reflects the position of CPMR STWG based on the hitherto work carried out, and shall at this stage be considered as a work-in-progress to propose to all the Geographical Commissions and the CPMR member regions.

EUROPEAN TOURISM AT THE CROSSROADS

The CPMR Sustainable Tourism Working Group recognizes that:

- Tourism has long been a major economic player in different types of regions throughout the European Union, not the least in rural areas, mountain environments, and particularly in coastal areas. Many of these areas have faced chronic economic woes, associated with a decline in their traditional economic activities, their relative isolation, and their small and shrinking populations. For these insular regions, tourism is regarded as the most realistic and often the one option for inducing economic diversification and growth.
- Tourism is arguably one of the world's largest economic sectors. In 2006, the sector generated 10.3 percent of world GDP, providing 234 million jobs, or 8.2 percent of total world employment, and generated international tourism receipts reached almost \$ 700 billion (estimations by the World Travel and Tourism Council).
- Measured in terms of international arrivals tourism has seen a tremendous growth since the mid-1950's and reached 800 million in 2005, and is estimated to be doubled in the coming 15 years. While Europe and the Americas accounted for 75% of the international arrivals in 2005, the rest of the world is estimated to account for 75% of the expected increase the coming 15 years.
- While the top 10 destinations in 1950 (all US & European) accounted for almost 90% of the total international arrivals, the share of the top 10 had dropped to 47% in 2005, and now included three major destinations outside the US and Europe. This change towards a more diverse tourist market structure is also expressed in the category of "Other destinations", which has increased its share from 3% in 1950 to 42% in 2005.
- Europe has long held the title of the world's leading tourist destination, measured in terms of international visitor arrivals. By 2020 the number of international arrivals within the region is projected to reach 717 million, equal to the total for world tourism in 2003. Most arrivals within Europe are from other European countries. In fact, 88.2 percent of international arrivals are inter-regional.
- The still predominant reason for travel to European countries is for leisure and recreation, but it has significantly declined since the early 1990s. On the other hand, Europe has become the world's leading region in terms of business tourism. Furthermore, there is evidence of an increasing interest in culture, heritage and nature, which affects the ways tourists travel, using the physical space differently from sun and beach tourism.
- The distribution of tourist arrivals throughout Europe is highly uneven. While Southern/Mediterranean Europe in 2006 accounted for more than one third of all international arrivals, Northern Europe only attracted 12%. Most international tourists (55%) in European countries arrive by road transportation, due to the high rate of inter-regional travel within this part of the world.
- Concurrently, air transportation has also gained in importance over the last 2 decades, to a major extent because of deregulation of the airline industry and the emergence of low cost carriers. By 2004, 38% of arrivals in Europe used air transportation compared to 32% in 1990.
- As new and more diverse destinations and travelers enter the market, the competition is increasing. As a consequence, the competitive parameters have increased, and many traditional destinations are forced to re-invent themselves in order not to lose market shares, moving from mass tourism market to a much more customer segmented market orientation.
- In Europe, this increasing customer segmentation comprises the fast growing number of third age travellers. This means that retired people are becoming more active and motivated to travel more at this phase of their life, but also to buy second homes or even settled down at attractive tourist destinations, like Mallorca.
- Furthermore, there has been a greater demand for new products and experiences related to cultural events and historical re-enactments. This is offering new opportunities for development and activities in the in low seasons. Youth tourism and Independent travelling have also become a very important aspect of tourism. This includes trends towards shorter stays, online booking, low cost

airlines, the search for individual enrichment and meaning, and the search for new cultures and natural habitats.

FACING THE IMPACTS OF TOURISM

The CPMR Sustainable Tourism Working Group recognizes that:

- Regardless of how fast or how slow tourism has developed in Europe's insular areas and, indeed, regardless of the type of tourism that has evolved, it is obvious that the sector has had many impacts, both positive and negative on these host destinations and their ability to ensure sustainable development.
- In terms of *economic impacts*, it is obvious that one of the fundamental reason for promoting tourism in an insular destination, is to generate economic growth and employment which can help diversify a narrow economic base. Just by taking a cursory glance at a number of coastal areas and islands, it is evident that tourism has left its positive mark on the economy. The level of income of many of these islands' inhabitants has increased and employment opportunities have expanded.
- Yet, tourism is also associated with numerous negative economic impacts. Part of this concerns the fact that tourism jobs do not pay very well, they are seasonal, and generally low-skill oriented. Tourism is also blamed for increasing the cost of land, especially in prime coastal areas meaning that there is a lot of property speculation and, often, land that may be highly suitable for agricultural production is turned over to resort developers. The rising cost of land is only one consequence of the inflationary pressures tourism may bring to a destination.
- Additionally, because of tourism development many islands have witnessed the accentuation of regional imbalances since this sector appears to favor coastal areas at the expense of interior settlements. Of course, it can also be argued that without tourism very few jobs would be created. Some advocates of tourism take the position that, even though the jobs may be low-skilled and low-paid, they still bring in a higher income overall than traditional activities like agriculture.
- In terms of *socio-cultural impacts*, it can be exemplified by the fact that many advocates of tourism often maintain that the sector is beneficial because it helps customs and traditions in a particular locale to be revived. Since tourists are eager to see something that portrays the host destination's local culture, it makes economic sense to encourage the rebirth of lost forms of culture (e.g., dance and pottery). To be sure, in many instances there has been a rebirth of culture in a destination, albeit some may say that this is driven by commercial interests.
- On the down side, by contrast, tourism is often been blamed for inflicting adverse social impacts on host destinations, and some argue that traditional norms associated with an agrarian way of life have all but disappeared in many villages as the young people within these settlements gain employment in the tourism economy. Tourism may also be criticized for causing a clash of cultures, especially in very traditional societies where the population may be insulted by the way the foreign visitors dress and act.
- Not the least, the *environmental impacts* of tourism have received considerable attention. While on the plus side, the sector has been credited with encouraging the historical preservation of a traditional village or may have been linked to the preservation of a natural resource in the form of a national or state park, most analysts argue that tourism causes numerous negative effects in host societies. European island and coastal tourism is full of examples of how poorly controlled tourism development has inflicted serious problems that, in many instances, threaten the very survival of these places as visitor destinations.
- Mediterranean islands and coastlines are particularly vulnerable to tourism where this has been allowed to grow in an unplanned manner. For instance, in many places tourism has contributed to excessive water shortages, whilst problems have regularly been associated with the inability to deal effectively with excessive sewage and solid waste that accompanies rapid tourism development. Furthermore, on many destinations tourism grows in a linear fashion along a narrow coastal strip as each developer seeks to take advantage of coastal property. This has meant that development is rarely contained – indeed one settlement regularly spills over into the next.
- However not all coastal and island destinations have witnessed the same impacts and there are destinations, such as the islands of the Baltic Sea and the North Sea, where the quality of tourism development from an environmental standpoint is, indeed, quite high. On the island of Bornholm the well entrenched Danish land use planning system that is geared among others to protect large

stretches of coastal land as well as ex-town areas, has meant that the level of development of tourist-related facilities has been severely restricted.

- But while one could well argue that the quality of the natural environment in this destination is exceptionally high compared to that of many Mediterranean destinations, one could make the argument that the austere land use restrictions have limited the ability of the tourist sector to expand and diversify. In this case, the planning system actually limit the competitiveness of this island destination, which already suffers from many handicaps, most notably the extreme seasonality associated with its tourism product.
- In the Mediterranean, islands like Mallorca or Crete, for example, provide the most striking example of how tourism can threaten to ruin a host environment. Twenty years ago Mallorca was the poster-child of mass tourism development. Today, following the implementation of a series of policies introduced during the 1990s to rejuvenate the island, plus a sincere attempt to drastically diversify the tourism product away from its narrow sun and sea image, Mallorca is enjoying a new lease of life as a tourist destination, where the emphasis has been placed on quality rather than quantity-oriented tourism.

TOURISM POLICIES IN THE MAKING

The CPMR Sustainable Tourism Working Group recognizes that:

- Increasingly there is a realization that tourism development at regional, national as well as supra-national levels must be nurtured within a context of overall sustainable development. In 2006 the European Commission 2006 stated: 'Sustainable development is at the heart of the EU agenda. Its challenge is to ensure mutual reinforcement of economic growth, social welfare and environmental protection'.
- Until recently, most (if not all) policies that target specific regions, including maritime areas, have been sector-specific (e.g., on manufacturing, fisheries, offshore energy, the environment, and transportation) and, as result, it is possible that conflicting agendas reflected within these policies may impede the overriding goal of sustainable development. The fragmentation of policies is especially problematic from the point of view of tourism due to the fact that it is affected by so many different policy arenas and, until recently there has not been a clear-cut pan-European tourism policy.
- However, **Article 176B in the Treaty of Lisbon** (amending the Treaty of the EU and the Treaty establishing the European Community, Conference of the Representatives of the Governments of the Member States 2007) stated that:
  1. *"The 'Union shall complement the action of the member States in the tourism sector, in particular by promoting the competitiveness of Union undertakings in that sector. To that end, Union action shall be aimed at:*
    - a. *Encouraging the creation of a favorable environment for the development of undertakings in this sector;*
    - b. *Promoting cooperation between Member States, particularly by the exchange of good practice.*
  2. *The European Parliament and Council, acting in accordance with the ordinary legislative procedure, shall establish specific measures to complement actions within the Member States to achieve the objectives referred to in this Article, excluding any harmonization of the laws and regulations of the Member States."*
- Due to tourism's major contribution to economic growth, job generation, and the improvement of quality of life of both visitors and residents, it is imperative that any actions relating to tourism are well coordinated with the variety of policies affecting numerous sectors including transportation, the environment, regional and social affairs, employment and training. All of these policy areas either directly or indirectly have a bearing on tourism within the EU. And, because tourism is a major economic force for so many localities (regions down to communities) the EU strives to ensure that policies targeting these sectors do not run contrary to the goal of maintaining and enhancing tourism's competitiveness.
- In recent years this inter-relationship of the tourism sector with several policy areas within the EU has been highly evident and continues to be obvious. For instance, the introduction of the Euro has served to eliminate the inconveniences of having to deal with several currencies whilst traveling. Perhaps more importantly, the European environmental policy, which has focused heavily on the sustainability paradigm, has proved an opportunity for establishing preservation strategies for historical/cultural buildings and monuments as well as natural areas. In fact, because of the EU's

environmental policy the quality of several areas (including beaches) has improved drastically in recent years.

- One of the most clear-cut relationships between several policy areas exists between transportation and tourism. Investments in new infrastructure (roads, bridges, air terminals) can lead to increased accessibility between several points, thus enabling more tourist flows. Airline deregulation has meant that competition between carriers has increased and the cost of travel between certain cities has been reduced dramatically. In contrast, proposals to introduce added environmental taxes on air transportation may adversely affect certain destinations, especially those that may already suffer from inadequate service; many islands are included in this category of destinations.
- Because of the various challenges that European tourism has come face to face with (including aging of the population and its implications; reduced growth rate of Europe as a global destination; the negative environmental and socio-cultural repercussions of the sector) the **European Commission** has recognized the need for a cohesive policy for tourism at the pan-European level
  - *“This policy must be focused on clear and realistic goals, commonly shared by decision-makers, employers and employees, as well as by local populations. It should make the best use of available resources and take advantage of all possible synergies . . . Any European tourism policy should be complementary to policies carried out in Member States”* (European Commission 2006).
- The overriding purpose of a European-wide tourism policy is to enhance the industry’s competitiveness whilst creating more secure jobs with better skills and higher wages. For this to be achieved there is wide-scale recognition that an agenda of sustainable growth in tourism must be encouraged. Amongst the steps that this policy initiative must focus on is the need to coordinate all measures that either directly or indirectly have a bearing on tourism development within the EU.
- In turn these are the areas, which need to be addressed. The first is the need to improve the regulatory context at all levels of governance. The EU already has made strides in this area by developing a communication on “Better Regulation for Growth and Jobs,” an approach which hopefully will lead to improved competitiveness. For instance, it proposes that all new proposals, including those that pertain to tourism, undergo an impact assessment. Also, the EC recommends relaxing current legislation like the Package Travel Directive and the Timeshare Directive.
- In another focused effort, the European Commission in 2004 created the **Tourism Sustainability Group (TSG)**, aimed at enhancing the sustainability of tourism within the Union, as well as seeking to create various initiatives at the EU level, which will lead to sustainable tourism development.

The TSG recognizes that in order to move towards sustainability it is imperative to adopt an ‘holistic and integrative approach’. It advocates an approach that meets the tenets of growth management, namely of ensuring that the quantity, quality, and location of development in each destination takes into account contingent factors.
- Among other priorities that the TSG promotes is the need to ensure that developers are responsible for the externalities they impose on host societies (the polluter pays principle), and the need to recognize capacity thresholds of development. The TSG acknowledges that much has been done at various levels to promote tourism development, but recommends that there must be a concerted effort by all stakeholders (representing the private as well as the public sector) to enhance the opportunities for tourism’s contribution to sustainable development. For instance, recognizing the challenge of global climate change, calls are made to ensure that tourism’s contribution to greenhouse emissions is reduced.
- Among the challenges that the TSG sees as the most important is the need to overcome the seasonality that plagues tourism in numerous destinations. The TSG also sees the need to address the effects of tourism-related transportation on the environment. After all ‘tourism transport (inbound and outbound) currently accounts for 8% of CO₂-equivalent emissions in the EU. Air transport is responsible for 50% of CO₂ emissions associated with inbound and outbound tourism for Europe as a whole.
- As such, the TSG report stresses the importance of coordinating the EC’s Transport White Paper with the needs of tourism as an important economic sector. In other words, the TSG reflects the twin concerns that efforts to protect the environment by reducing transport-related emissions should not adversely affect tourism, whilst at the same time calls for tourism patterns that are much more environmentally friendly from a transportation point of view.
- While the TSG report is an important document for the promotion and development of sustainable tourism within the European Union it does not specifically mention maritime or peripheral regions.

In other words, the report is kept at a general level and is not place-specific; it does not relate to a specific type of destination but merely seeks to promote balanced development throughout the EU. Nevertheless, much of what is encapsulated within this report is directly relevant to coastal and insular regions and should be taken into account when seeking to identify targeted initiatives for sustainable tourism development in such areas.

- In late 2007, the **European Parliament** adopted its resolution regarding the proposed EU policy, the commentary of the Tourism Sustainability Group, and various other documents (including a report on transport and tourism. Among others the EU Parliament recognizes the importance of tourism for Europe (including tourists from third countries) and recommends the need to simplify and coordinate visa regulations to ensure that travel to and from Europe and within Europe is made as smooth and uncomplicated as possible.
- A second point is that it is imperative to improve data gathering as it pertains to tourism-related indicators. Among others the European Parliament calls for all member states to adopt Tourism Satellite Accounts since this approach allows tourism – as an economic activity – to be compared to other economic sectors. The harmonization of classification schemes as they pertain to tourist facilities is also viewed as essential by the European Parliament. For instance, currently the various member states do not reflect any level of consistency in the manner in which hotels are evaluated.
- Additional areas where the European Parliament sees the need for greater harmonization are in quality management schemes and consumer protection (for instance in an age of increased sales through the internet, the European Parliament feels that consumers need a panoply of protective measures). Other recommendations include the importance of promoting health tourism, making all tourism related facilities accessible to all and promoting sustainable tourism, especially in economically disadvantaged regions.
- Another recent major initiative addressing the issue of sustainable tourism development is the **Blue Book for a European Maritime Policy**, which was approved by the **European Commission** in 2007. The Maritime Policy generate discussion regarding the creation of a maritime policy for the entire EU that ‘treats the oceans and seas in a holistic way’ (5), and aims to build on policies that are already in place and also is meant to be in tandem with the Lisbon Strategy.
- The overriding theme in the Blue book is the development of maritime regions and its relationship to various sectors, including the shipping industry, the energy sector (including offshore energy sources), and technology. Much of the discussion relates to the environmental preservation of maritime resources but also the need to increase the competitiveness of the labor force. Further on, it seeks to underline the importance of enhancing the quality of life in maritime regions in order to make them attractive as places to live, work but also ‘play’. Because of the emerging attraction of coastal areas for an increasing number of citizens, it calls for steps to reduce or eliminate the threats to marine resources; many which arise from enhanced development activity.
- Within the Blue Book there is one section that targets tourism specifically. Recognizing that coastal regions as well as islands are extremely popular attractions throughout Europe, the document warns that for Europe to maintain its position as the world’s leading destination, steps must be taken to protect the very assets that draw visitors in the first place. Sustainable tourism can contribute to the development of coastal areas and islands by improving the competitiveness of businesses, meeting social needs and enhancing the natural and cultural heritage and local ecosystems. The need to improve or maintain their attractiveness is an incentive to an increasing number of destinations to turn towards more sustainable and environmentally-friendly practices and policies.

MEDITERRANEAN INITIATIVES TOWARDS SUSTAINABLE TOURISM (Presented as an example of initiatives to be taken by the CPMR Tourism group)

The CPMR Sustainable Tourism Working Group recognizes that:

- Tourism for long has been common development strategy in many European insular environments. Especially many of the Mediterranean islands possess sea and plenty of sun, all of which are necessary ingredients for mass-oriented pleasure-seeking travelers based in metropolitan areas in northern countries. But even in places located in less ideal climatic zones, such as those of the Baltic or North Sea, tourism has emerged as a major economic growth generator. To be sure the tourist season in these regions is quite short (6-8 weeks) but policymakers are making significant efforts to diversify the product and attract visitors all year around.

- Tourism in Europe is mainly intra-regional. In 2004 88% of the inbound tourism (measured as international tourist arrivals) in Europe was from other countries within Europe. Another evident regional feature of tourism is that Southern Europe/Mediterranean is the dominating destination within Europe and accounted for 36% of all European inbound tourism in 2004. In contrast, Northern Europe only accounted for 11%. Undoubtedly the pressure created by tourism on the countries around the Mediterranean has visible impacts on the environment, economy, society and human life.
- As a consequence, and encouraged by the above described initiatives taken at European Union level, various initiatives have been launched to promote various forms of networking in the Mediterranean (through e.g. Insuleur, Oramare, CRPM, CREST, OTIE etc). This objective is that the collective knowledge and experience can generate various forms of collaboration and raise the awareness on issues relating to sustainable tourism development. Good practices that also can be communicated regional, national as well as pan-European levels.
- New networks and partnerships will be developed to support and promote the cultural heritage and natural habitats of coastal areas. The local resources of the coastal areas are to be consolidated within the cultural heritage of the territory in a dynamic and creative way. It is imperative to improve the infrastructure and conditions for coastal tourism through:
  - An organisational framework formed by researchers, practitioners, policy makers and government officials.
  - Professional support related to maritime cultures and everyday life.
  - The design of effective marketing plans to promote innovative form of tourism in mature coastal areas.
  - Motivating the different local communities through empowerment and full participation.
  - Promoting a new culture of hospitality in the coastal areas connected with the internal territories.
- This regional approach will aim at clarifying the potential of the Mediterranean to promote the role of the different cultures in particular marine environments. In this way awareness will be raised on the need for:
  - Diversifying and strengthening the economic base of the Mediterranean.
  - Promoting and encouraging the development of coastal tourism related with the internal areas in the Mediterranean in both an ecologically and economically sustainable manner.
  - Rediscovering the enormous opportunities to raising the competitiveness of the coastal regions.
  - Recognising coastal tourism as an important component in the Mediterranean.
  - Ensuring that these resources of the tourism industry are managed in a sustainable manner.
  - Implementing fair and open opportunities for those stakeholders who wish to allocate their business in the new form of tourism.
  - Designing and implementing some initiatives related to sustainable tourism development in the coastal regions of the Mediterranean.

STRATEGIC APPROACHES AND THE WAY FORWARD

- The policy related initiatives launched by various European bodies and authorities, as well as the innovative actions initiated by regional actors in the Mediterranean, creates a strategic momentum, which the CPMR STWG wants to build upon and further enhance, and secure are translated into strategic policy initiatives and actions benefitting sustainable tourism development in the CPMR member regions.
- Inspired by the definition put forward by UN World Tourism Organization in 2004, **sustainable tourism development have to be approached in a comprehensive manner:**
  - *“Sustainable tourism development guidelines and management practices are applicable to all forms of tourism in all types of destinations, including mass tourism and the various niche tourism segments. Sustainability principles refer to the environmental, economic and socio-cultural aspects of tourism development, and a suitable balance must be established between these three dimensions to guarantee its long-term sustainability.*
  - *Sustainable tourism development requires the informed participation of all relevant stakeholders, as well as strong political leadership to ensure wide participation and consensus building. Achieving sustainable tourism is a continuous process and it requires constant monitoring of impacts, introducing the necessary preventive and/or corrective measures whenever necessary. Sustainable*

tourism should also maintain a high level of tourist satisfaction and ensure meaningful experience to the tourists, raising their awareness about sustainability issues and promoting sustainable tourism practices amongst them."

- In accordance, the CPMR STWG is working according to a policy approach on sustainable tourism development that is:
  1. **Integrated/holistic**, i.e. recognizing the inter-relationship between environmental, economic, and socio-cultural aspects of tourism.
  2. **Relational**, i.e. recognizing the importance of seeing the tourism system in its totality - the relationship between the places of tourist origin and destination, as well as the relationship between the production and consumption of tourism.
  3. **Inclusive**, i.e. recognizing the need to include all relevant stakeholders - private, public as well as NGO's - in the process of sustainable tourism development. The tourism initiatives initiated has to be based on co-operation between local people, entrepreneurs, organisations and institutions.
  4. **Territorial**, i.e. recognizing the importance and impacts of the spatial contexts of tourism development, such as the physical context - mountains, islands, coastal - and geographical/climate contexts - Northern Europe vs. Southern Europe.

The above points are part of the new approach known as **Integrated Relational Tourism (IRT)**:

Tourism which favors interpersonal and environmental relations stimulating the historical-cultural sensitiveness and sustainability of development of dialog among offer and receiving and which integrates productive and commercial sectors in micro and middle dimension. In other words a tourism deep-rooted in the territory that is the main stay of the micro-companies and that increases the value of the great cultural and natural patrimony not only in big centers but also in the small ones. Besides, this type of tourism is strictly bound to human relations with an immediate and direct relations among who offers services and who enjoys them.

Furthermore, the CPMR STWG considers it fundamental to **establish an active co-operation with other European networks** operating within the field of sustainable tourism development, such as the EC/DG Enterprise Tourism Sustainability Group), and the Euromeeting network. In this network based co-operation, **the contribution of the CPMR STWG will mainly lie in the development of proposals for policy initiatives relating to sustainable tourism development.**